

**COVID-19 PANDEMİSİ
İLK YIL DEĞERLENDİRMESİ**

NİSAN 2021

www.econix.net

COVID-19 PANDEMİSİ İLK YIL DEĞERLENDİRMESİ

Nisan 2021

ECONiX Araştırma

Bu rapor, Türkiye, Doğu Avrupa, Kuzey Afrika, Orta Doğu ve Türki Cumhuriyetler 'de kamu ve akademik kurumlar, ilaç, tıbbi malzeme ve sağlık hizmet sunucuları için pazar erişim, sağlık ekonomisi, medikal ve iş geliştirme dahil ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere ihtiyaca özel araştırma, analiz ve danışmanlık hizmetleri sunmakta olan ECONiX Araştırma Analiz ve Danışmanlık A.Ş. tarafından hazırlanmıştır.

econixnet® econalix®

Araştırmacılar: Uzm. Mustafa Kurnaz, Uzm. Selin Ökçün, Ekin Begüm Karahan, Kardelen Çam
Danışmanlar: Prof. Dr. Zafer Çalışkan, Dr. Öğr. Üyesi Gülpembe Oğuzhan, Dr. Güvenç Koçkaya
Tasarım ve Dizgi: Yasemin Simit

ECONiX Araştırma Analiz ve Danışmanlık A.Ş.

Ofis: Etiler Mah. Taşlıçay Sk. No:5/2 Etiler Beşiktaş / İstanbul /Türkiye

Araştırma & Geliştirme: Aksu Mah. OMU C. Samsun Teknopark Sit.
Teknokent Apt. Kapı No: 1 D: 165 Atakum / Samsun / Türkiye

hello@econix.net

+90 850 255 19 34

www.econix.net / www.econalix.net

Her hakkı saklıdır. İzinsiz çoğaltılamaz, dağıtılamaz ve amacı dışında kullanılamaz.

ECONiX Araştırma Analiz ve Danışmanlık A.Ş. 2021

Künye: ECONiX Araştırma Raporları, Covid-19 Pandemisi İlk Yıl Değerlendirmesi, Nisan 2021, Samsun, Türkiye

Genel Bakış

econix.net

COVID-19

+110
milyon
vaka

Dünyada 110 milyondan fazla insan COVID-19 olmuş, ve bu sayı her geçen gün artmaya devam ediyor.

X3 Kat
Aşılanma

Türkiye nüfusunun aşılanma oranı, Dünya geneli aşılanma oranının yaklaşık 3 katıdır.

-%35
Azalış

Hastane müracaat ve reçete sayıları 2019 yılına göre %35.2 ve 14.8 % azalmıştır.

+ 12.9
Milyar TL
Harcama

Covid-19 hastalarının toplam kamu maliyeti 12.9 milyar TL olarak hesaplanmıştır.

+2.5
milyon
ölüm

Dünya geneli Covid-19 kaynaklı ölümler 2.5 milyonu geçmiştir. Dünya geneli vaka ölüm oranı %2.22 iken Türkiye’de bu oran %1.06’dır.

%33
Muhtemel
Bağışıklanma

Muhtemel hasta sayısı modellemesi ve aşılanma ile Türkiye nüfusunun 33.78%’i bağışıklık kazandığı söylenebilir.

Devlet Hastanelerinin Azalırken Özel Hastanelerin SGK Faturası Artmıştır.

+%18.7
Artış

-20
milyar TL
Tasarruf

Ek COVID-19 harcamalarına rağmen 2020 yılında gerçekleşen sağlık harcamalarına göre SGK sağlık bütçesi 20 milyar TL civarında bir tasarruf sağlamıştır.

COVID-19

DÜNYA GENELİ VAKA SAYILARI

econix.net

*1 Mart 2021 Tarihli Veridir

Our World
in Data

COVID-19

DÜNYA GENELİ ÖLÜM SAYILARI

econix.net

*1 Mart 2021 Tarihli Veridir

Our World
in Data

COVID-19

DÜNYA GENELİ YENİ VAKA SAYISI

econix.net

*1 Mart 2021 Tarihli Veridir

Our World
in Data

COVID-19

DÜNYA GENELİ YENİ ÖLÜM SAYISI

econix.net

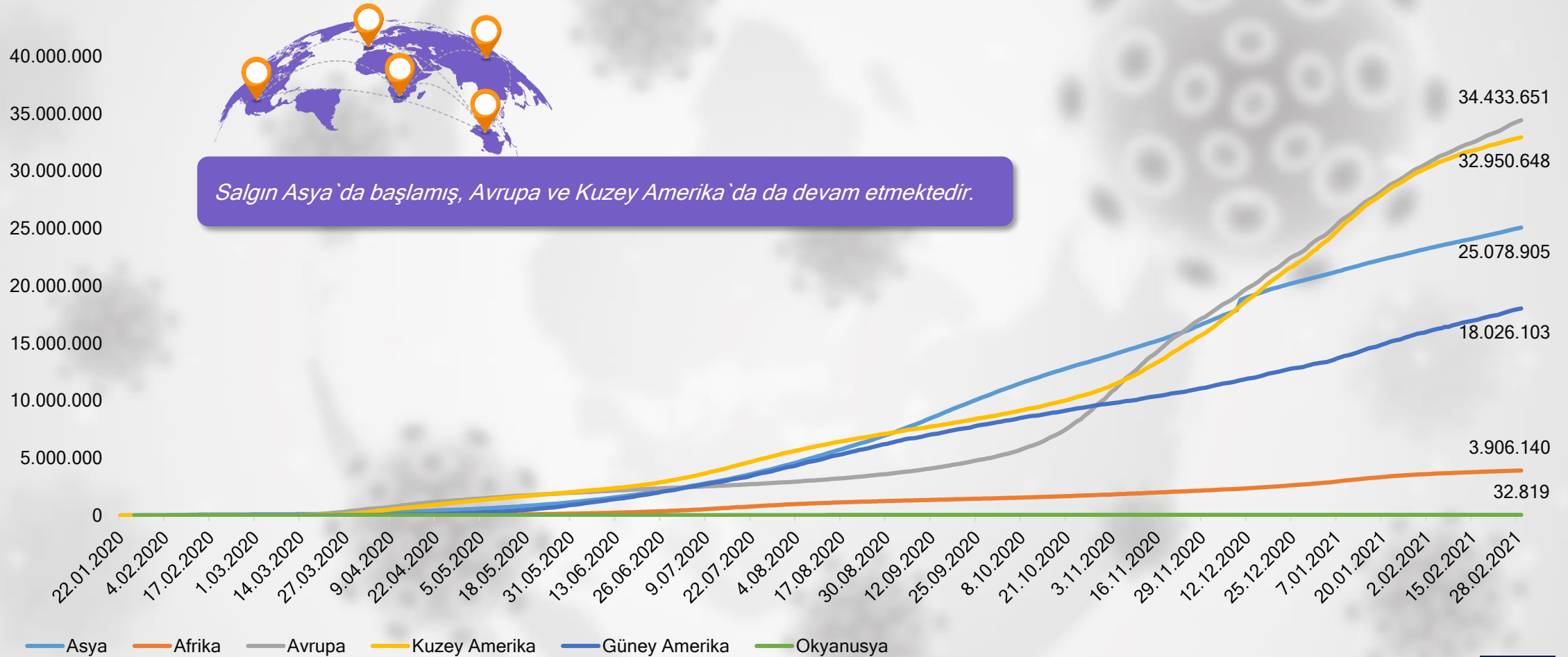
*1 Mart 2021 Tarihli Veridir

Our World
in Data

COVID-19

KITALARA GÖRE GÜNLÜK TOPLAM VAKA SAYILARI

econix.net

*1 Mart 2021 Tarihli Veridir

Our World
in Data

COVID-19

KITALARA GÖRE GÜNLÜK YENİ VAKA SAYILARI

econix.net

*1 Mart 2021 Tarihli Veridir

Our World
in Data

COVID-19

KITALARA GÖRE ÖLÜM ORANLARI

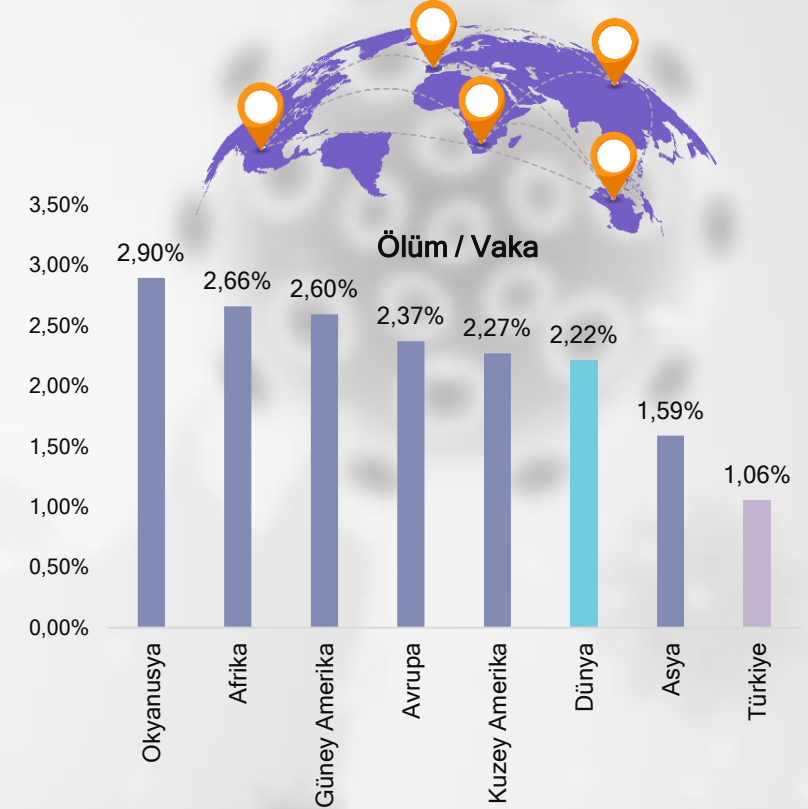
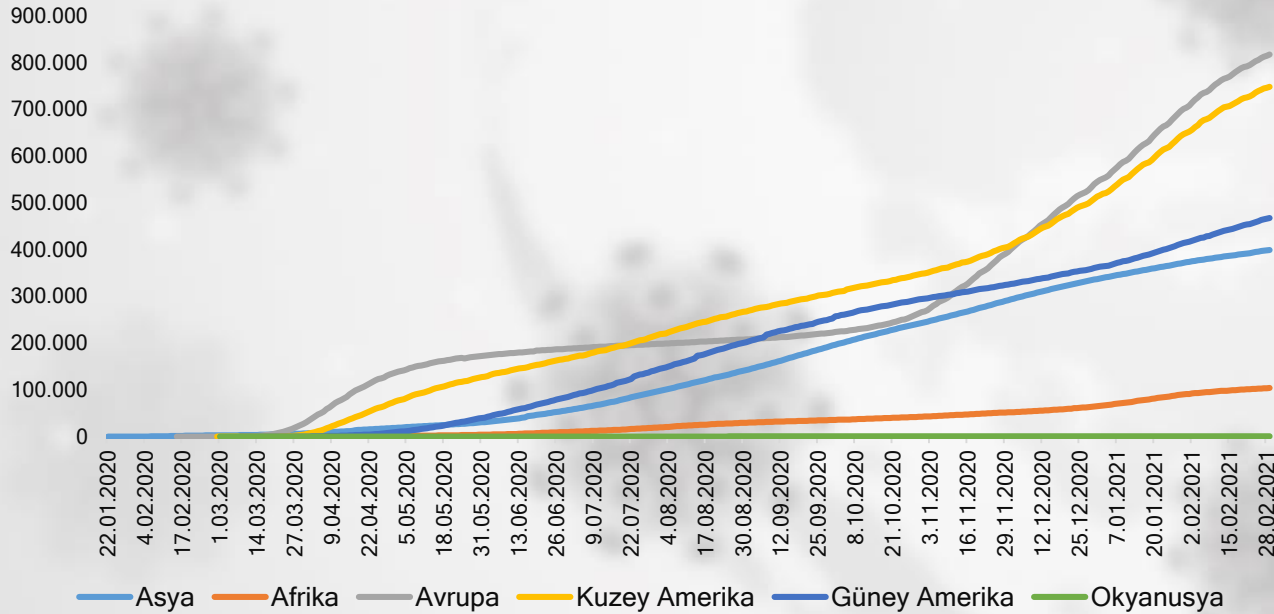
econix.net

Toplam ölümler, vaka sayıları ile birlikte artmaya devam etmektedir.

Toplam ölüm sayılarının en az olduğu Okyanusya ve Afrika kıtalarında toplam vakaya göre ölüm oranlarının oldukça yüksek olduğu görülmektedir.

Türkiye’de görülen ölüm oranı, Dünya genelinde görülen ölüm oranının yarısı kadardır.

Kıtalar Göre Toplam Ölüm Sayısı

2020 Nisan - 2020 Ağustos aylarında görülen yüksek oranları, 2020 Ağustos ayından sonra düşüşe geçmiş ve günümüzde tüm kıtaların toplam vakaya göre ölüm oranı birbirine yaklaşmıştır.

*1 Mart 2021 Tarihli Veridir

Our World
in Data

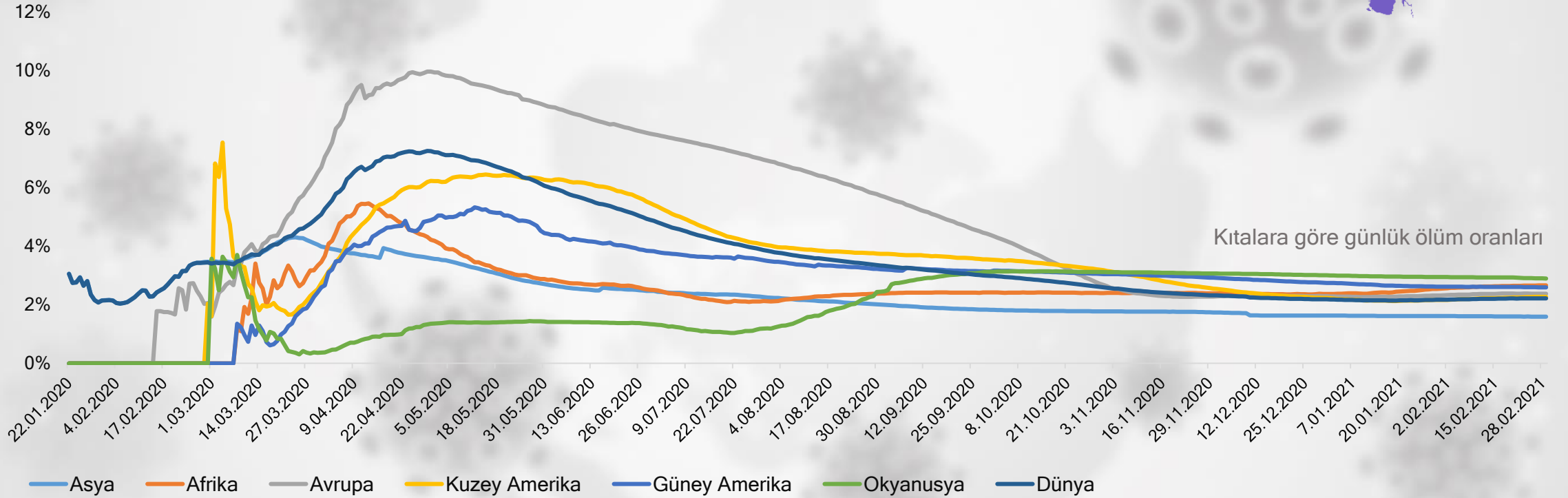

COVID-19

KITALARA GÖRE ÖLÜM ORANLARI

econix.net

Dünya genelinde ölüm oranları 2020 Nisan- Mayıs aylarında tavan yapmış ve 2020 Kasım ayından itibaren dengeye ulaşmıştır.

Günlük ölüm oranı; toplam ölüm sayısının toplam vaka sayısına bölünmesiyle hesaplanmıştır.

*1 Mart 2021 Tarihli Veridir

Our World
in Data

COVID-19

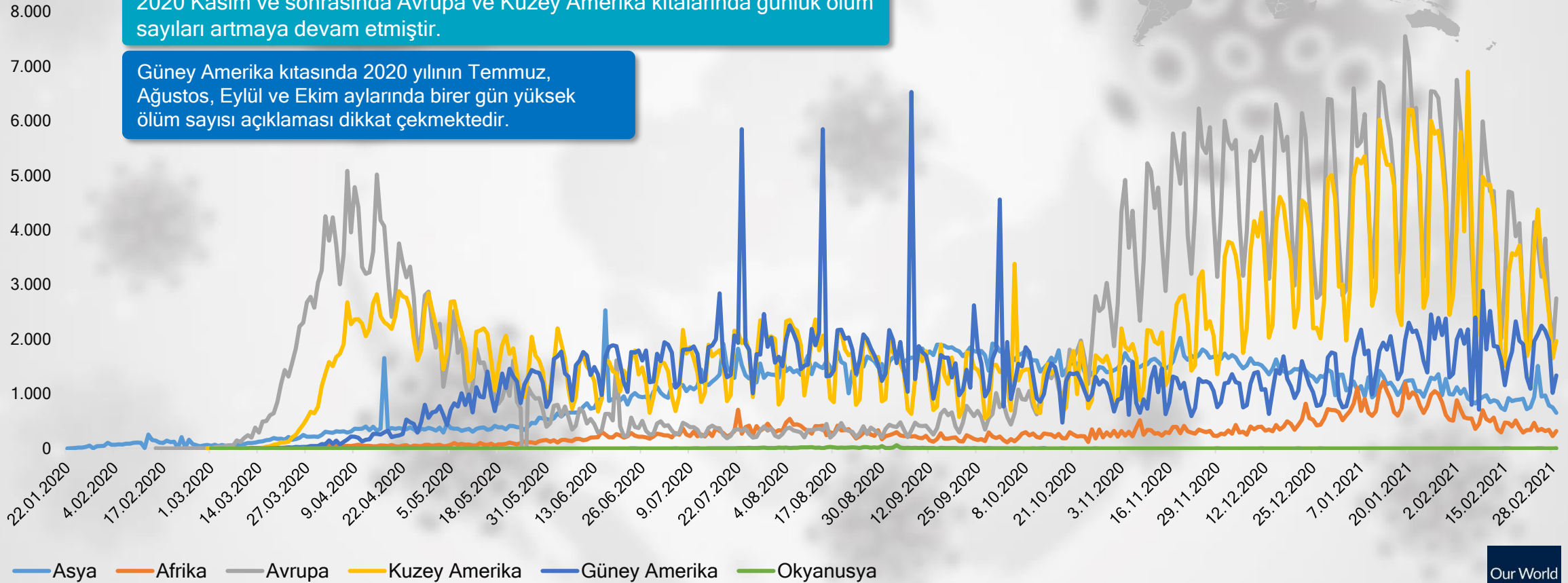
KITALARA GÖRE GÜNLÜK TOPLAM ÖLÜM SAYILARI

econix.net

2020 Haziran - 2020 Ekim arası günlük ölüm oranlarının düşük seyrettiği görülmektedir.

2020 Kasım ve sonrasında Avrupa ve Kuzey Amerika kıtalarında günlük ölüm sayıları artmaya devam etmiştir.

Güney Amerika kıtasında 2020 yılının Temmuz, Ağustos, Eylül ve Ekim aylarında birer gün yüksek ölüm sayısı açıklaması dikkat çekmektedir.

*1 Mart 2021 Tarihli Veridir

Our World
in Data

COVID-19

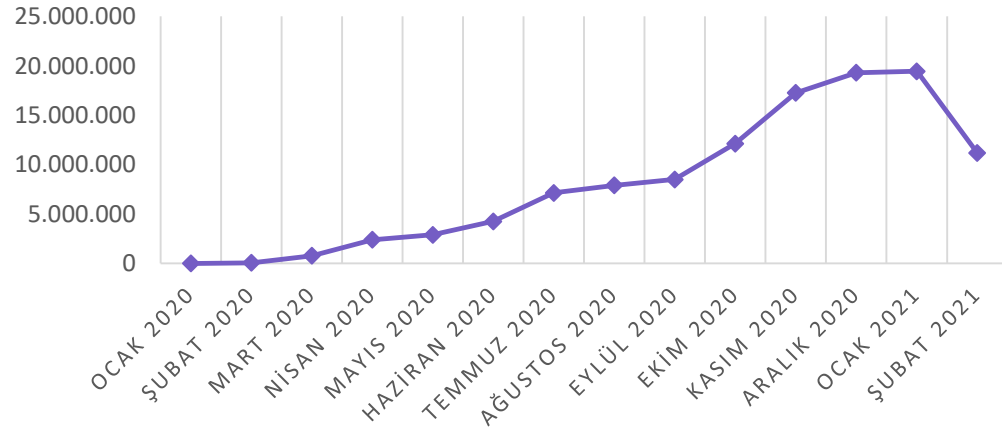
DÜNYA GENELİ AYLIK TOPLAM VAKA VE ÖLÜM SAYILARI

econix.net

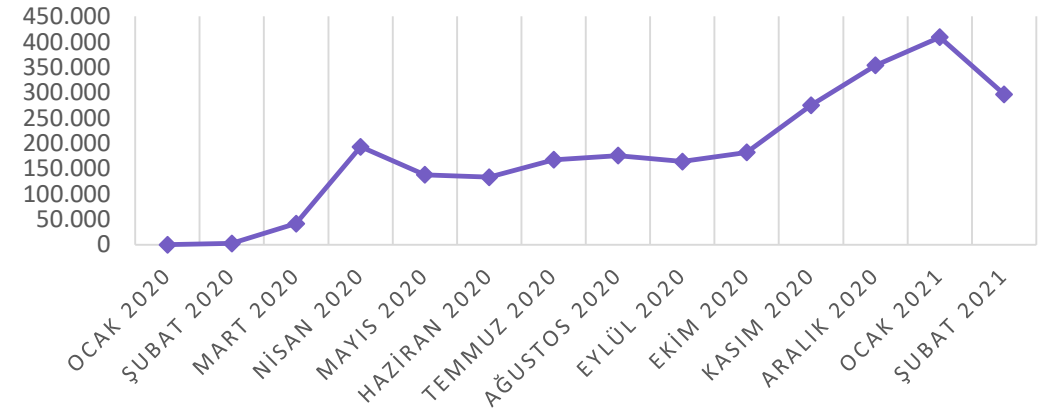
Dünya genelinde aylık yeni vaka sayısı Ocak 2021'e kadar artış gösterirken Şubat 2021'de düşüş gözlenmiştir.

Dünya genelinde aylık yeni ölüm sayısı Ocak 2021'e kadar artış gösterirken Şubat 2021'de düşüş gözlenmiştir.

Aylık Vaka

Aylık Ölüm

*1 Mart 2021 Tarihli Veridir

Our World
in Data

COVID-19

KITALARA GÖRE AYLIK TOPLAM VAKA SAYILARI VE ÖLÜM ORANLARI

econix.net

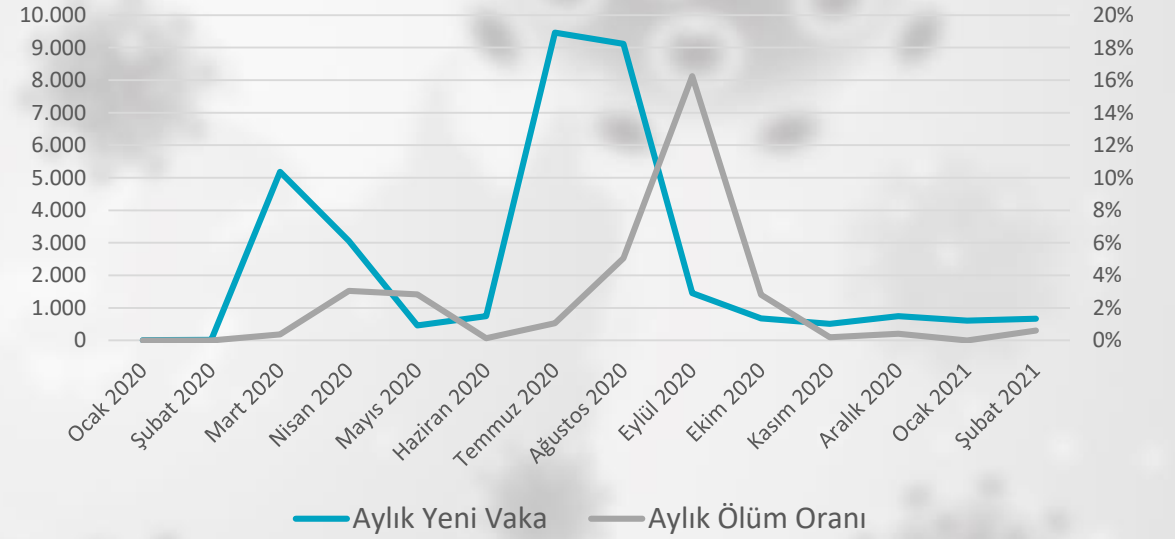
Avrupa'da yüksek ölüm oranları Nisan 2020'den itibaren azalma eğilimi göstermiştir. Şubat 2021'de yeni vaka sayısında oldukça büyük bir düşüş yaşanırken ölüm oranının artması dikkat çekmektedir.

Avrupa

Okyanusya'da aylık yeni vaka sayıları ve ölüm oranları Ekim 2020'den itibaren düşük seyretmektedir.

Okyanusya

*1 Mart 2021 Tarihli Veridir

Our World
in Data

COVID-19

KITALARA GÖRE AYLIK TOPLAM VAKA SAYILARI VE ÖLÜM ORANLARI

econix.net

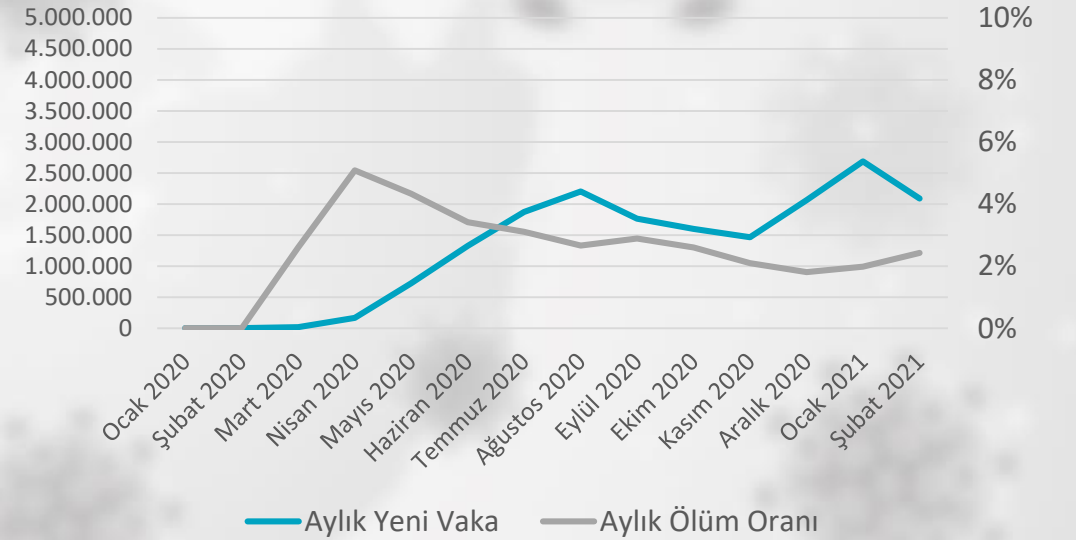

Kuzey Amerika'da Şubat 2021'de vaka sayısında yaklaşık %60'lık bir düşüş yaşanırken ölüm oranında artış yaşanmıştır.

Kuzey Amerika

Güney Amerika

*1 Mart 2021 Tarihli Veridir

Our World
in Data

COVID-19

KITALARA GÖRE AYLIK TOPLAM VAKA SAYILARI VE ÖLÜM ORANLARI

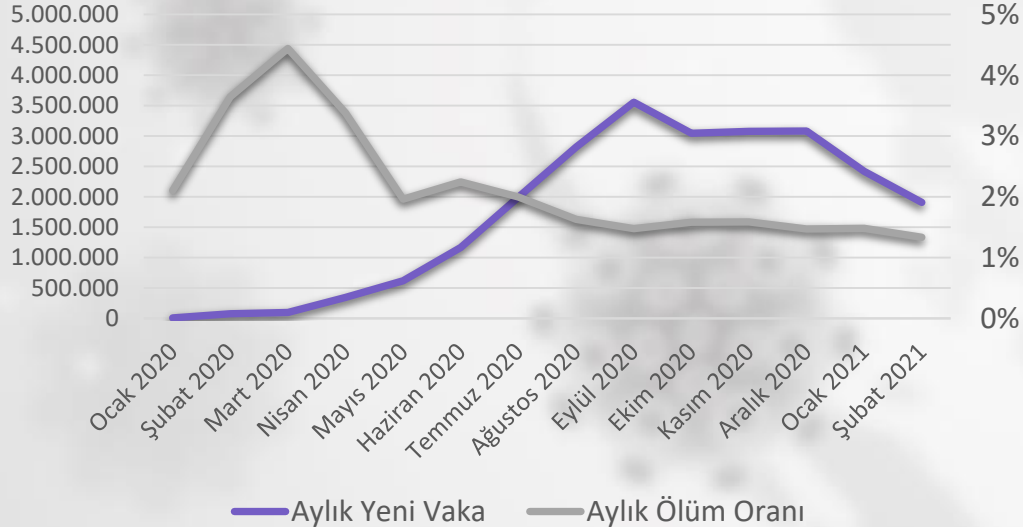
econix.net

Asya'da aylık vaka sayılarının Eylül 2020'den sonra düşüş eğiliminde olduğu görülmektedir. Aylık ölüm oranı ise Haziran 2020'den sonra sürekli düşüş eğilimindedir.

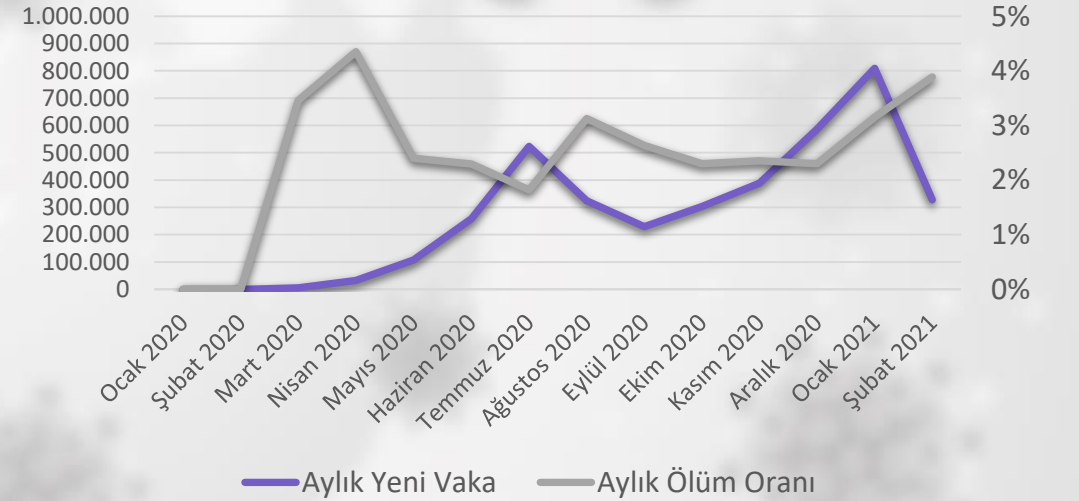

Afrika'da da diğer kıtalara benzer şekilde Şubat 2021'de vaka sayısında düşüş yaşanırken ölüm oranının artması dikkat çekmektedir.

Asya

Afrika

*1 Mart 2021 Tarihli Veridir

Our World
in Data

A gloved hand holding a vial and a syringe, with virus particles in the background.

Aşılama

econix.net

AŞILAR

econix.net

	PFIZER	MODERNA	ASTRAZENECA	SPUTNIK V	SINOVAC
Yöntem	Messenger RNA	Messenger RNA	Viral Vektör	Viral Vektör	İnaktif Soğuk Virüs
Klinik Çalışmalarda Etkililik	95%	94.10%	70.40%	91,40-95%	91.25%
Doz İhtiyacı	3 hafta arayla iki doz	4 hafta arayla iki doz	4 hafta arayla iki doz	3 hafta arayla iki doz	4 hafta arayla iki doz
Yan Etkiler	Şişme, kızarıklık, yorgunluk ve özellikle ikinci dozdan sonra baş ağrısı, titreme, kas ağrısı, ateş	Şişme, kızarıklık, kas ağrısı ve özellikle ikinci dozdan sonra baş ağrısı, titreme, yorgunluk, ateş	Henüz bilinmiyor*	Ateş, baş ağrısı, kas ağrısı, titreme, baş dönmesi	Enjeksiyon bölgesinde ağrı, ateş, halsizlik, ishal ve kas ağrısı
Kullanım Yaşı	16 yaş ve üstü kişiler	18 yaş ve üstü kişiler	18 yaş ve üstü kişiler*	18 yaş ve üstü kişiler	18 yaş ve üstü kişiler
Hamile Kadınlar ve Emziren Anneler İçin Uygun Mu?	Aşı henüz hamile kadınlarda incelenmemiştir ancak önerilmektedir	Sınırlı veri bulunuyor ancak önerilmektedir	Sınırlı veri bulunuyor ancak önerilmektedir	Sınırlı veri bulunuyor ancak önerilmektedir	Sınırlı veri bulunuyor ancak önerilmektedir
Kontrendikasyon	Ciddi alerjik reaksiyon öyküsü olan kişiler	Ciddi alerjik reaksiyon öyküsü olan kişiler	Henüz bilinmiyor	Henüz bilinmiyor	Henüz bilinmiyor

**Bazı ülkelerde 60 yaş altı nüfusta kan pıhtılaşmasına neden olduğu için aşılamaya durdurulmuştur.*

<https://bioprocessintl.com> <https://voanews.com> <https://cnbc.com> <https://forbes.com> <https://www.dw.com>

AŞILAR

econix.net

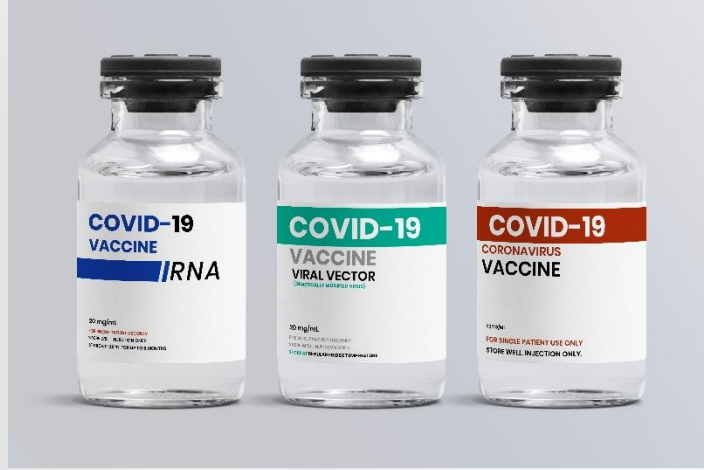
	PFIZER	MODERNA	ASTRAZENECA	SPUTNIK V	SINOVAC
Önemli Yan Etkiler	Aşıyı alan kişilerde 6 anafilaksi vakası ve dört hastada bir tür geçici yüz felci olan Bell Paralizi vakası bildirildi	Aşı grubunda 3 dört Bell Paralizi vakası bildirildi	Çoğunluğu 55 yaşın altında ve kadın olan 18 vakada serebral venöz sinüs trombozu (CVST) adı verilen nadir bir kan pıhtısı saptanmıştır.	Önemli yan etki yok	Önemli yan etki yok
Bağışıklık Fonksiyonu Düşük Kişilerde Kullanım	Sınırlı veri bulunuyor ancak önerilmektedir	Sınırlı veri bulunuyor ancak önerilmektedir	Sınırlı veri bulunuyor ancak önerilmektedir	Sınırlı veri bulunuyor ancak önerilmektedir	Sınırlı veri bulunuyor ancak önerilmektedir
Otoimmün Hastalığı Olan İnsanlarda Kullanım	Veri bulunmamaktadır ancak önerilmektedir	Veri bulunmamaktadır ancak önerilmektedir	Veri bulunmamaktadır ancak önerilmektedir	Veri bulunmamaktadır ancak önerilmektedir	Veri bulunmamaktadır ancak önerilmektedir
Aşı, Guillain-Barre Sendromu (GBS) Hikayesi Olan Kişilerde Kullanım	GBS geçmişinin aşılardan kaçınmak için bir neden olmadığı söylenmektedir	GBS geçmişinin aşılardan kaçınmak için bir neden olmadığı söylenmektedir	Henüz bilinmiyor	Henüz bilinmiyor	Henüz bilinmiyor
Fiyat	Doz başına 20 \$	Doz başına 33 \$	Doz başına 4\$	Doz başına <10 \$	Doz başına 10,3 \$

<https://bioprocessintl.com> <https://voanews.com> <https://cnbc.com> <https://forbes.com> <https://www.dw.com>

AŞILAR

econix.net

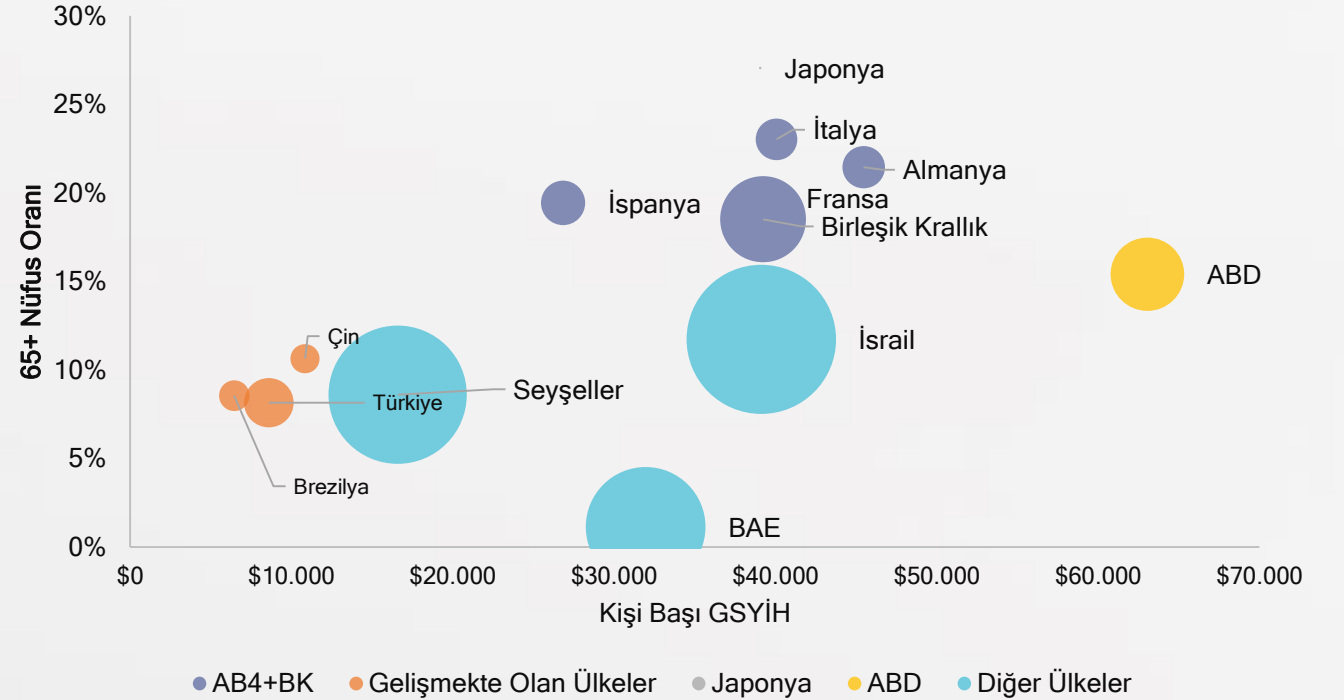

Grafik incelendiğinde nüfusun aşılanma oranı ile kişi başı GSYİH ya da 65 yaş üstü nüfus arasında bir ilişki görülmemektedir.

Gelişmekte olan ülkelerde kişi başı GSYİH, 65 yaş üstü nüfus ve aşılanma oranları birbirine yakın olmakla birlikte Türkiye'deki aşılanma oranları diğer ülkelere göre daha yüksektir.

Avrupa bölgesinde Birleşik Krallık %30'un üzerinde aşılanma oranına sahiptir.

Diğer ülkeler kategorisinde bulunan; İsrail, Birleşik Arap Emirlikleri ve Seyşeller'in kişi başı GSYİH ve yaşlı nüfus oranları birbirinden farklı oranlara sahiptir ve 3 ülkenin de aşılanma oranı oldukça yüksektir.

Balon büyüklükleri en az 1 doz aşı alan nüfus oranını göstermektedir.

AŞILAR

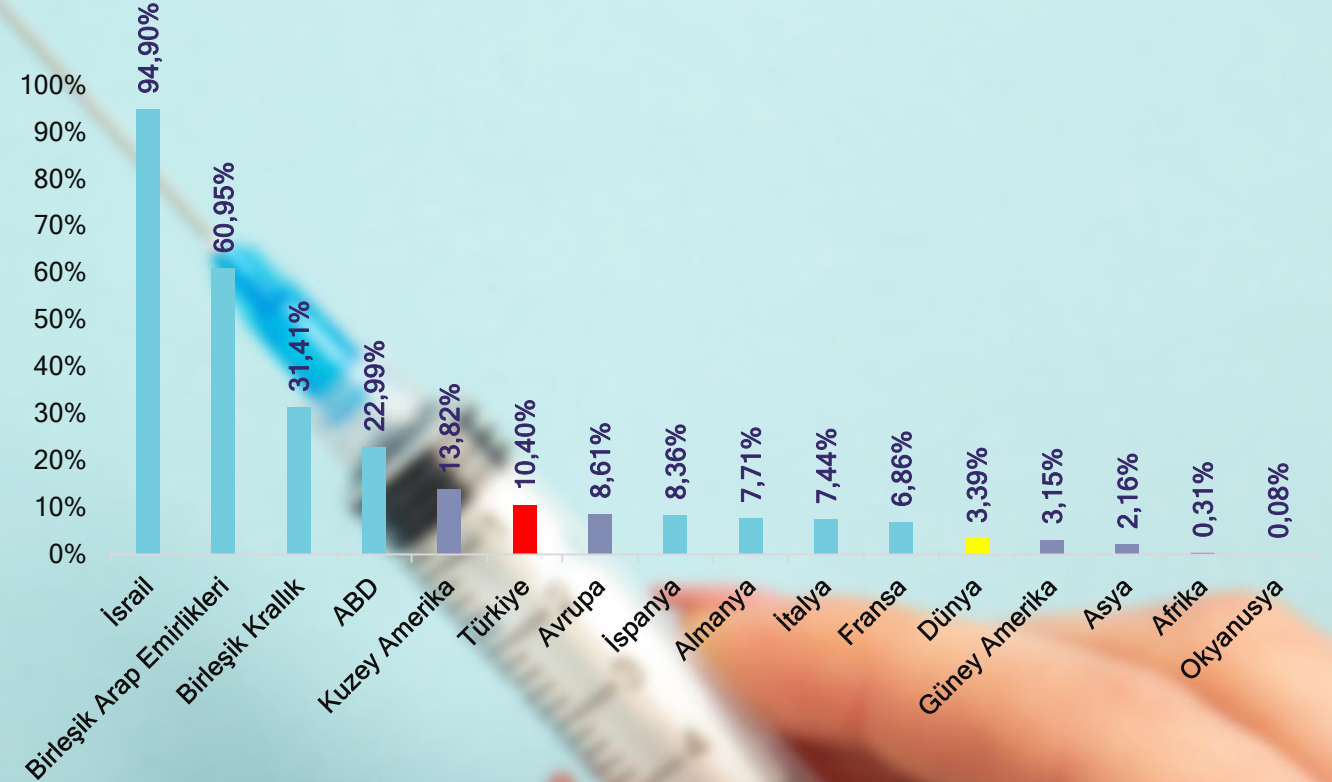
econix.net

Grafik incelendiğinde İsrail'de aşılama oranının %100'e yakın olduğu görülmektedir. İsrail dışında Birleşik Arap Emirlikleri, Birleşik Krallık ve ABD'de aşılama oranları diğer ülkelere kıyasla daha yüksektir.

Dünya genelinde aşılama oranı %3.39'dur. Kıta bazında incelendiğinde en yüksek aşılama oranı %13,82 ile Kuzey Amerika'dadır. Avrupa %8.61 ile ikinci sırada yer almaktadır. Diğer kıtaların (Güney Amerika, Asya, Afrika ve Okyanusta) aşılama oranları %5'in oldukça altındadır.

Avrupa bölgesindeki seçilen ülkelerin aşılama oranı birbirine yakınlık göstermektedir ve %7-8 civarındadır. Bunun dışında Birleşik Krallık, Avrupa bölgesinin oldukça üzerinde bir aşılama oranına (%31.41) sahiptir.

Türkiye yerli üretim aşısı olmayan bir ülke olmasına rağmen nüfus aşılama oranı Dünya ve Avrupa'nın üstündedir.

1 Mart 2021 tarihli veridir.

Our World
in Data

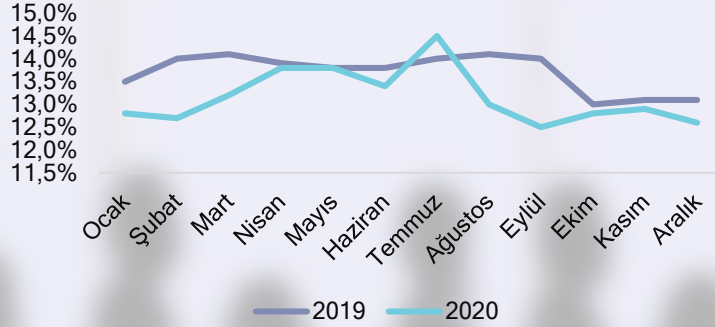
Diğer Genel İstatistikler

econix.net

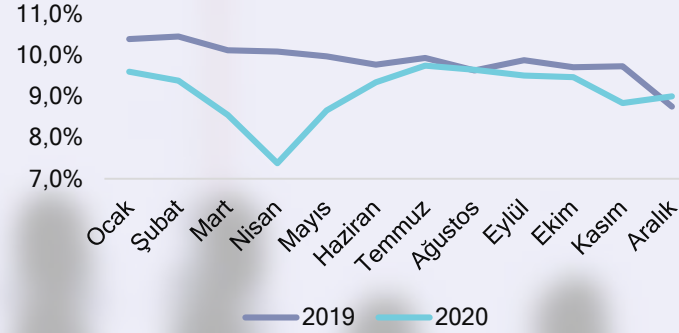
İŞSİZLİK ORANLARI

econix.net

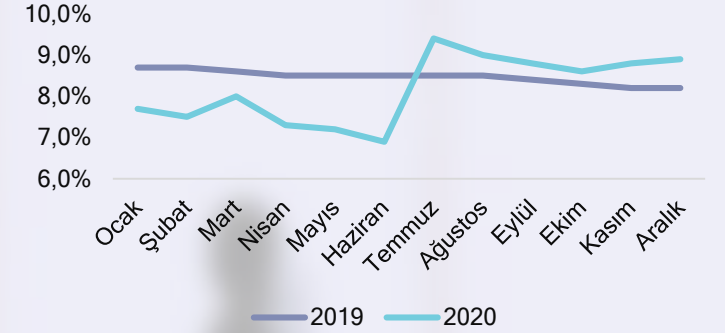
Türkiye 2019-2020
Aylara Göre İşsizlik Oranları

İtalya 2019-2020
Aylara Göre İşsizlik Oranları

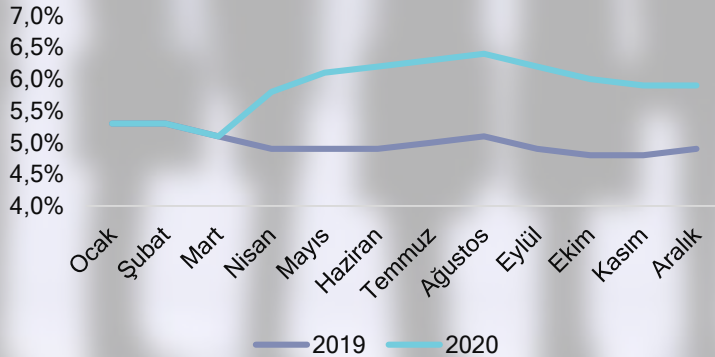

Fransa 2019-2020
Aylara Göre İşsizlik Oranları

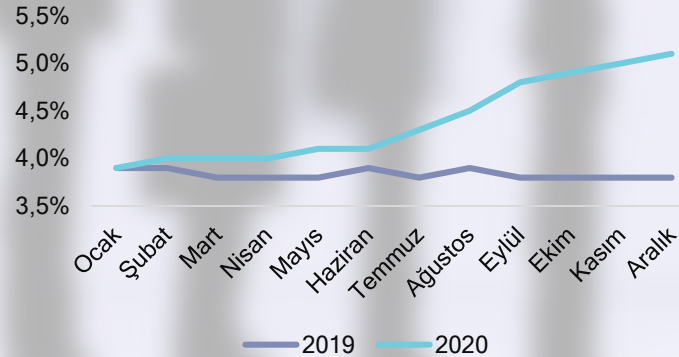

Türkiye ve İtalya'da işsizlik oranı 2019 yılına göre daha düşük seyretmektedir. Fransa'da işsizlik oranında yalnızca küçük dalgalanmalar yaşandığı görülmektedir. Almanya, Birleşik Krallık ve İspanya'da geçen yıla göre işsizlik oranı daha yüksek seyretmektedir.

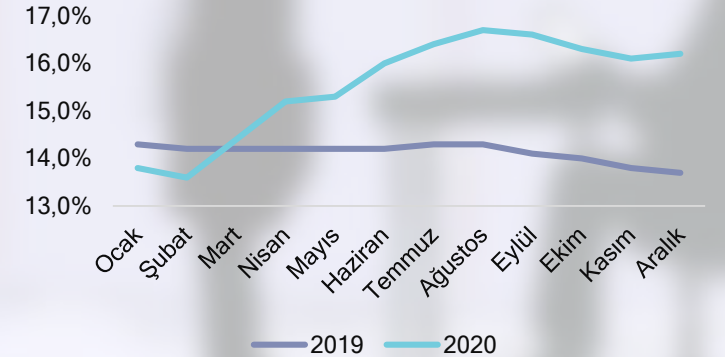
Almanya 2019-2020
Aylara Göre İşsizlik Oranları

Birleşik Krallık 2019-2020
Aylara Göre İşsizlik Oranları

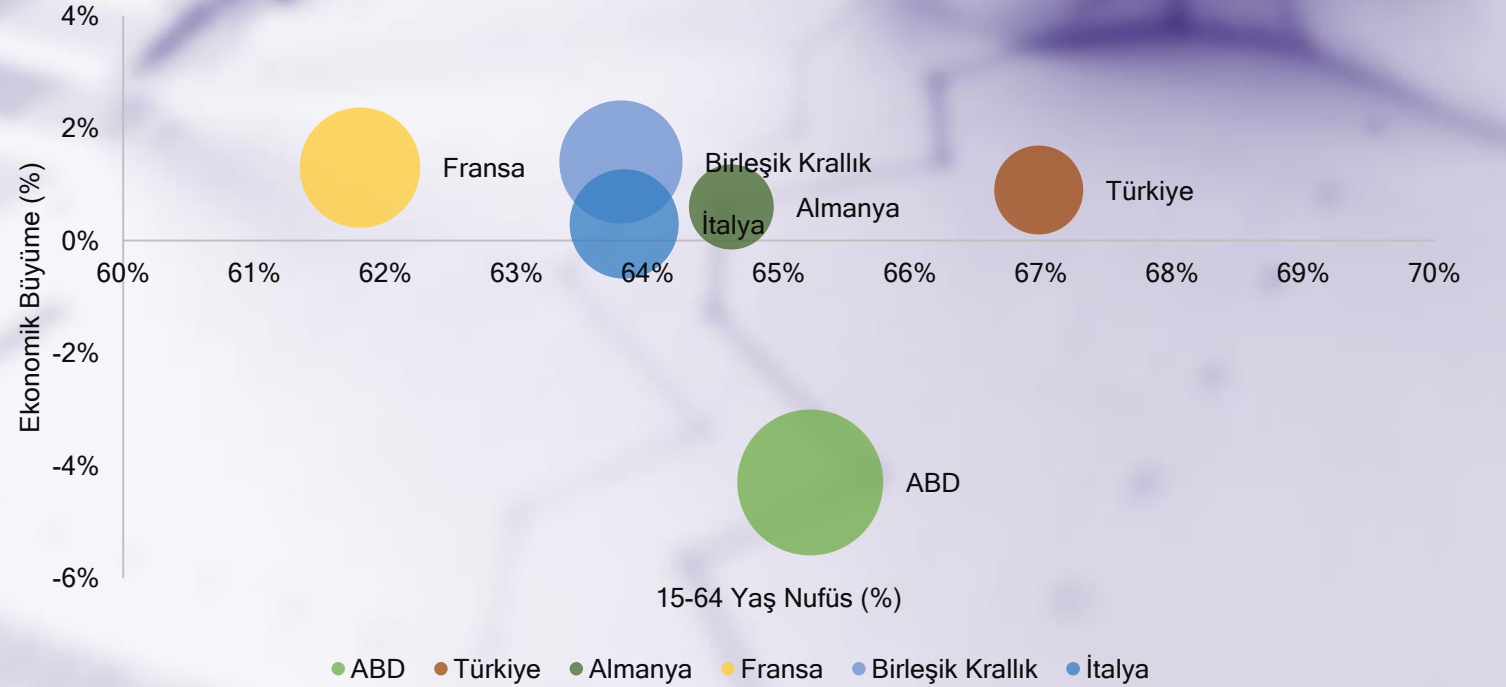
İspanya 2019-2020
Aylara Göre İşsizlik Oranları

EKONOMİK BÜYÜME, 15-64 YAŞ NÜFUS VE VAKA/NÜFUS ORANI

Pandemi döneminde çoğu ülke ekonomik küçülme yaşamıştır.

Seçilen ülkeler arasında yaşanan ekonomik büyüme oranları birbirine yakın görünmektedir. Ancak ABD'de %4 civarında bir küçülme yaşanmıştır.

ÖLÜM ORANI DEĞİŞİMİ

econix.net

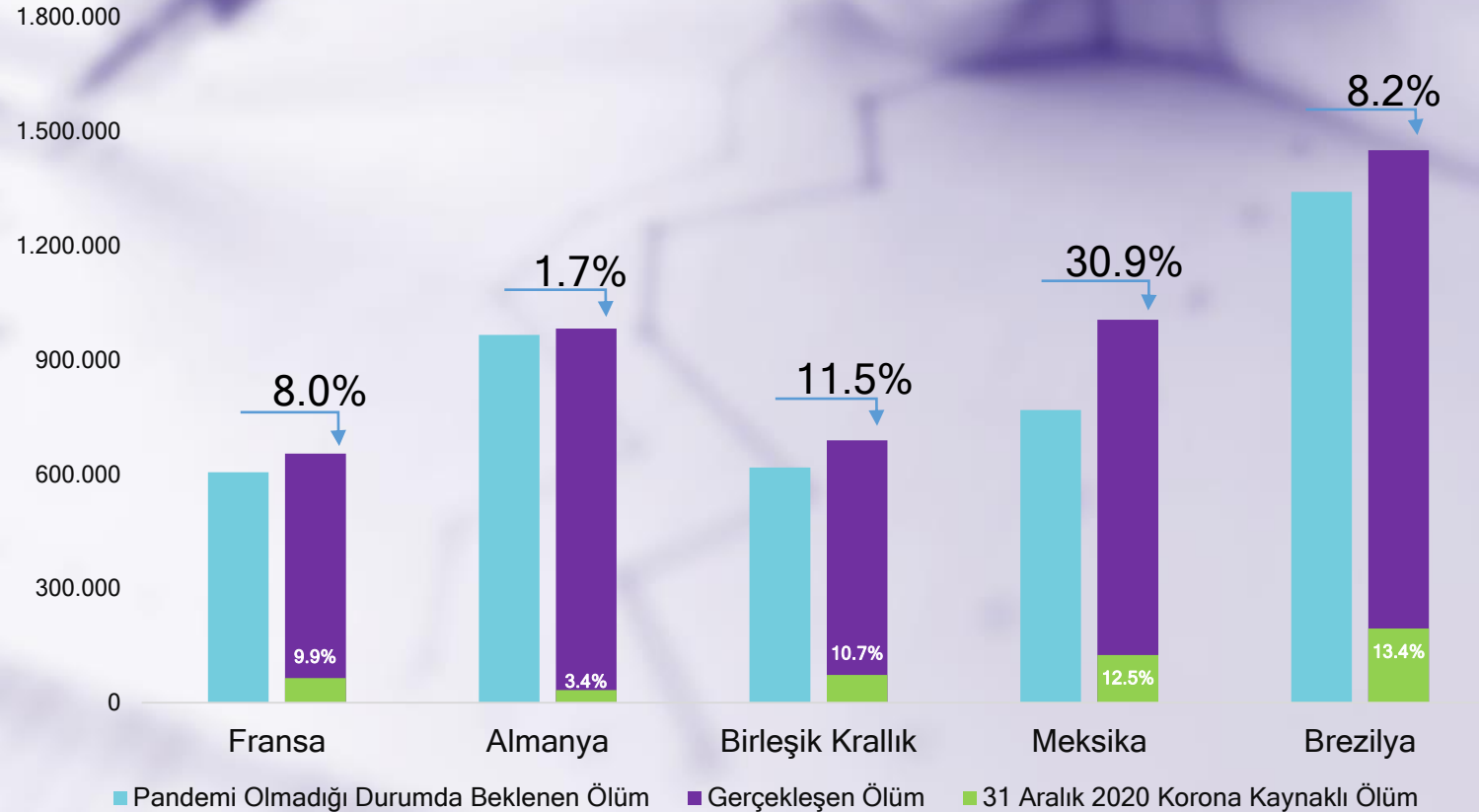
Pandemi sürecinde ülkelerin ölüm oranları artmıştır.

Ülkelerin beklenen ölüm sayıları son 5 yıllık verilerine göre linear regresyon yöntemi kullanılarak hesaplanmıştır. Grafik ülkelerin gerçekleşen ölüm ile pandemi olmadığı durumdaki beklenen ölümlerinin yüzdesel farkını ve Covid-19 kaynaklı ölüm sayısının beklenen ölüm sayısına oranını göstermektedir.

Beklenen ölümlere göre gerçekleşen ölümlerin artış oranı genellikle Covid-19 kaynaklı ölüm oranları ile benzerlik göstermektedir.

Gelişmiş ülkelerde gerçekleşen ölüm ile beklenen ölüm arasındaki fark Covid-19 kaynaklı ölüm oranları ile açıklanabilmektedir. Ancak gelişmekte olan ülkelerde görülen bu fark fazladır. Bir diğer ifade ile açıklanan Covid-19 kaynaklı ölümlerin sayısı aradaki farktan daha azdır.

Türkiye’de ölüm istatistikleri açıklanmadığı için analiz yapılamamıştır.

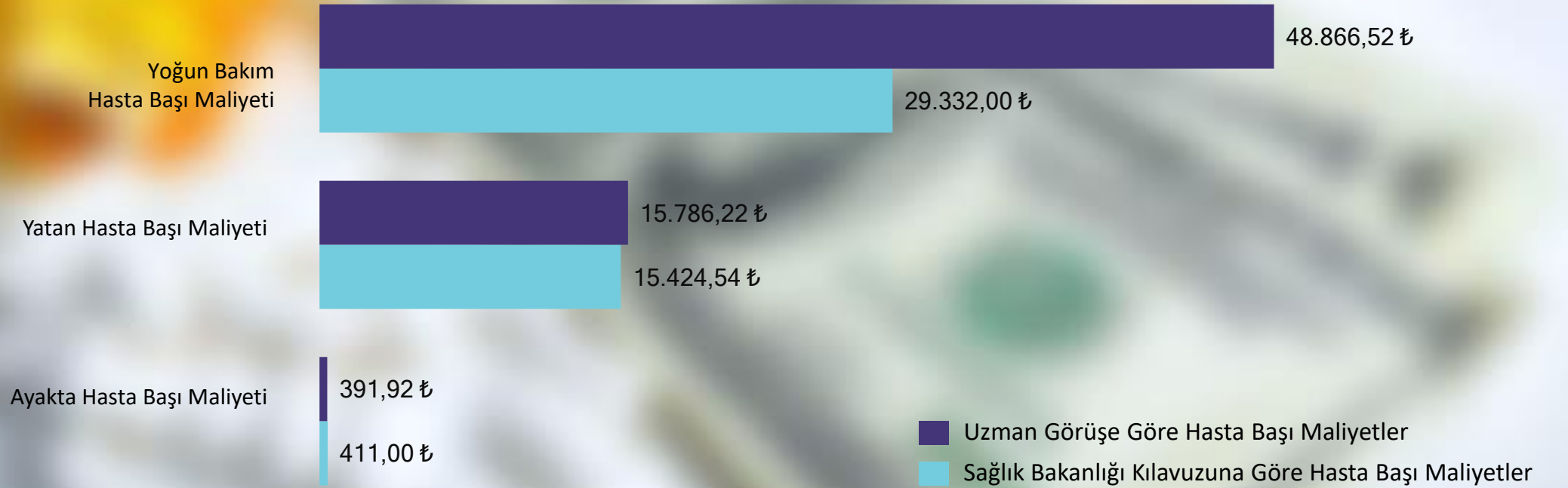
COVID-19 Muhtemel Sağlık Harcaması

econix.net

TÜRKİYE, T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI COVID-19 KILAVUZU VE UZMAN GÖRÜŞÜ HASTA BAŞI COVID-19 TEDAVİ MALİYETLERİ KARŞILAŞTIRMASI

econix.net

*Sağlık Bakanlığı. (2020). Covid-19 (SARS-CoV-2 Enfeksiyonu) Erişkin Hasta Tedavisi Kılavuzu.

**ECONiX Araştırma, Türkiye'de COVID-19 Hasta Yönetiminin Maliyeti, 2021

COVID-19

HASTA MALİYETLERİ İLE İLGİLİ YAYINLANMIŞ ÇALIŞMALARIN KARŞILAŞTIRMASI

econix.net

Hasta Başı Maliyetler	Econix Araştırma, 2021	Coşkun, 2020**	Tabak ve Malhan, 2021***
Ayakta Hasta Maliyeti	392 ₺		405 ₺
Yatan Hasta Maliyeti	15.786 ₺	5.000 ₺	10.004 ₺
Yoğun Bakım Hasta Maliyeti	48.867 ₺	15.000 ₺	13.406 – 30.257* ₺

* O2 Tedavisi + Yoğun Bakım maliyeti

**Coşkun (2020) - Covid-19 Maliyeti

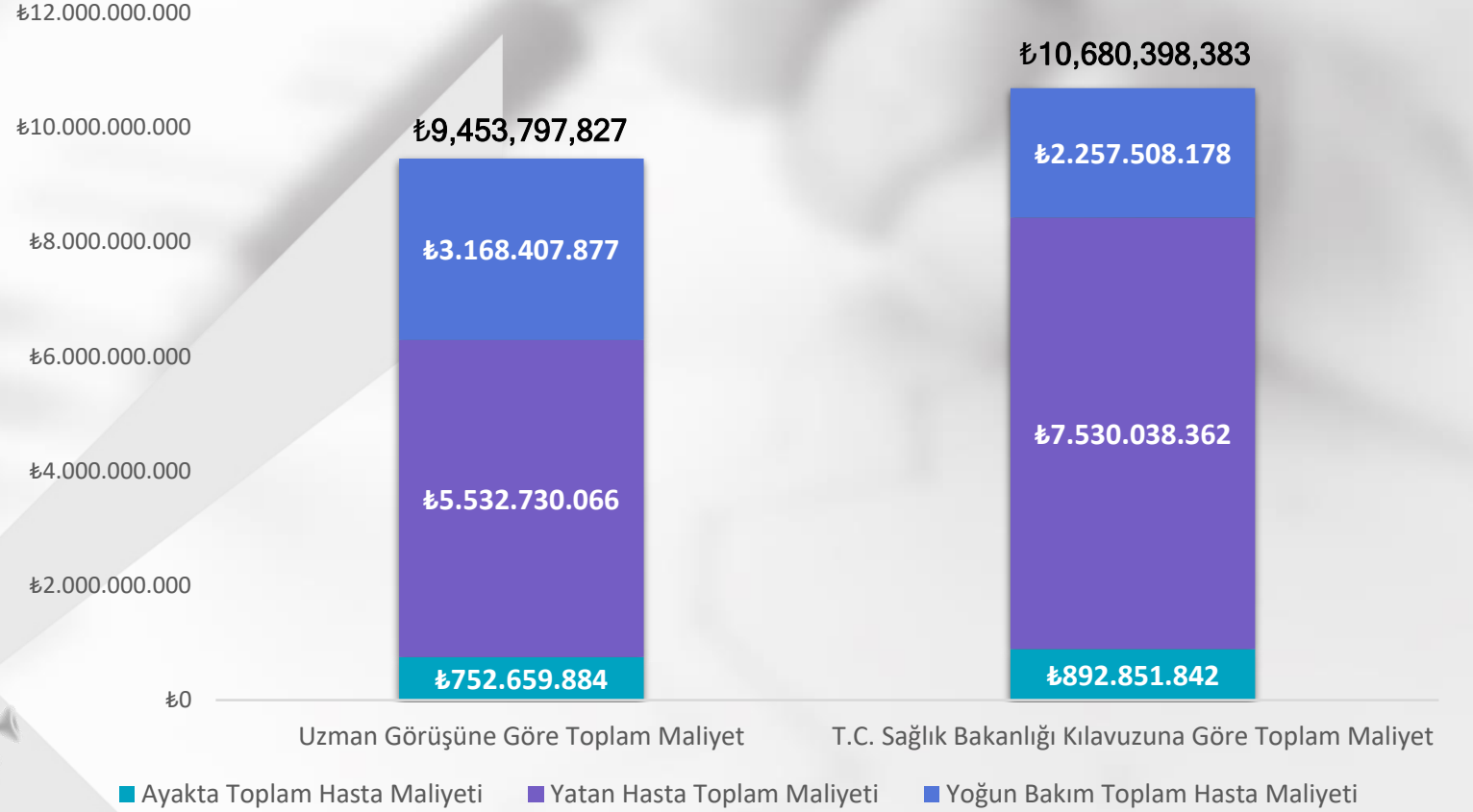
***Tabak ve Malhan (2021) – Covid-19'un Türkiye Sağlık Ekonomisi Üzerindeki Yüğü

COVID-19

1 MART 2021 TARİHİNE KADAR TÜM HASTALAR İÇİN YAPILMIŞ SAĞLIK HARCAMASI

econix.net

*1 Mart 2021 tarihine kadar olan hasta sayılarından hesaplanmıştır.
*Sağlık Bakanlığı. (2020). Covid-19 (SARS-CoV-2 Enfeksiyonu) Erişkin Hasta Tedavisi

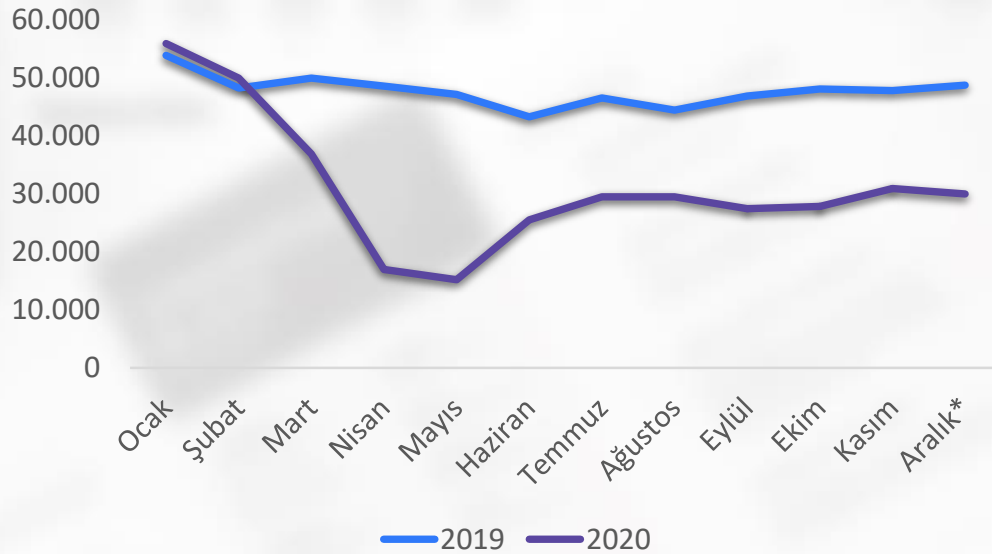
SGK

econix.net

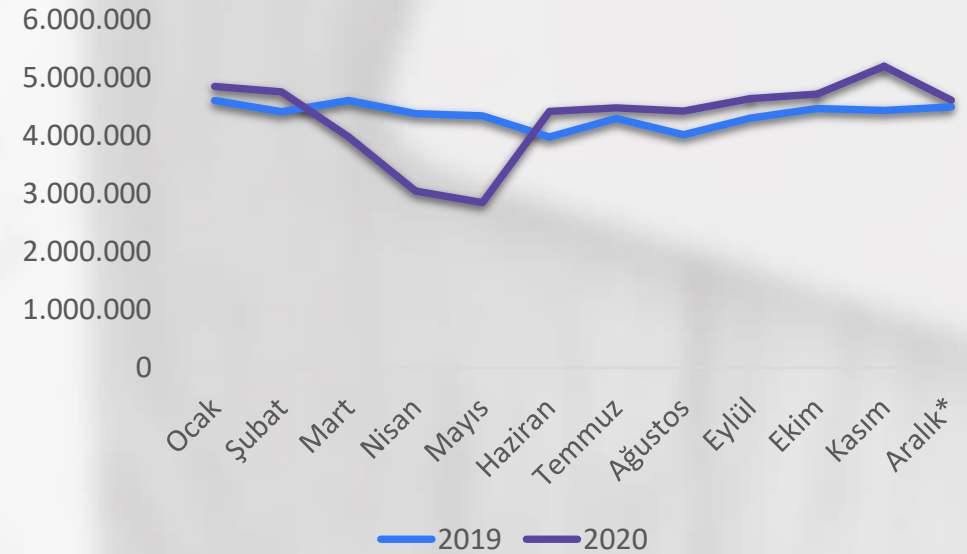
2020 yılında ilk Covid-19 vakasının Türkiye’de görüldüğü Mart ayından itibaren hastaneye yapılan müracaat sayılarında belirgin bir düşüş görülmektedir. Bu oran Haziran ayında itibaren artış göstermektedir. Ancak 2019 yılına göre oldukça düşük seyretmektedir.

2020 Mart ayından itibaren müracaat sayılarındaki düşüşe benzer şekilde fatura tutarlarında da düşüş görülmektedir. Müracaat sayılarındaki düşüşe rağmen 2020 Haziran ayından itibaren fatura tutarları 2019 yılına göre daha yüksek seyretmektedir.

2019-2020 Aylara Göre Müracaat Sayıları

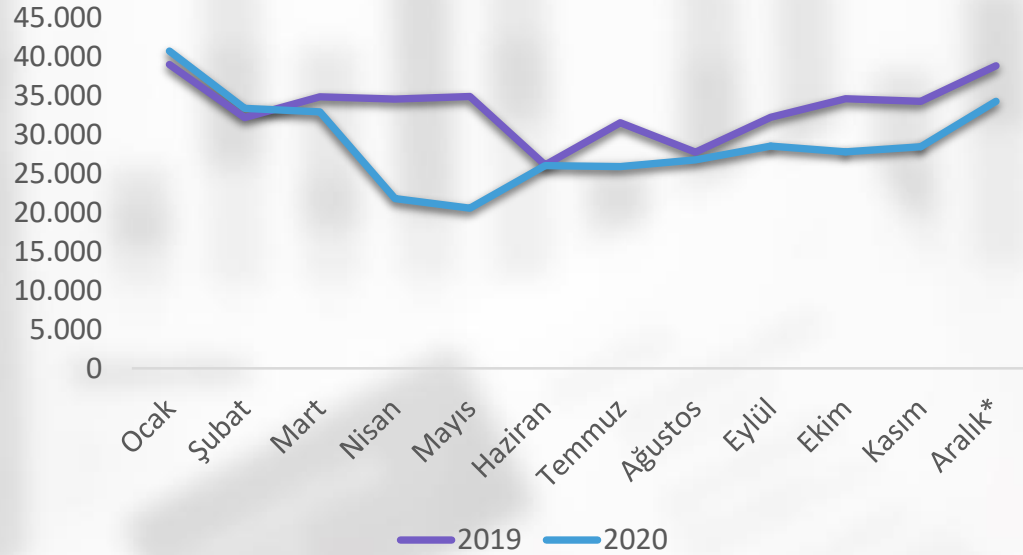
2019-2020 Aylara Göre Müracaat Faturaları

SGK REÇETE SAYILARI VE FATURA TUTARLARI

econix.net

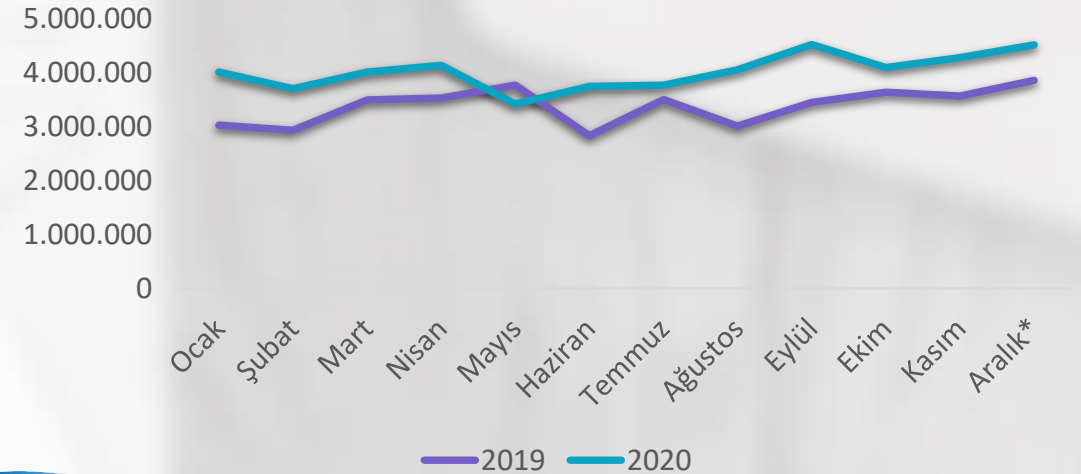
2019-2020 Aylara Göre Reçete Sayısı

2019 yılına göre reçete sayıları daha düşük seyretmesine rağmen 2020 yılında reçete fatura tutarlarında artış görülmektedir.

2020 Mart ayından itibaren reçete sayılarında belirgin bir düşüş yaşanmıştır. Bu oran 2020 Haziran ayından itibaren artış göstermektedir. Ancak reçete sayıları 2019 yılına göre daha düşük seyretmektedir.

2019-2020 Aylara Göre Reçete Fatura Tutarı

MÜRACAAT VE REÇETE DEĞİŞİMLERİ 2019-2020

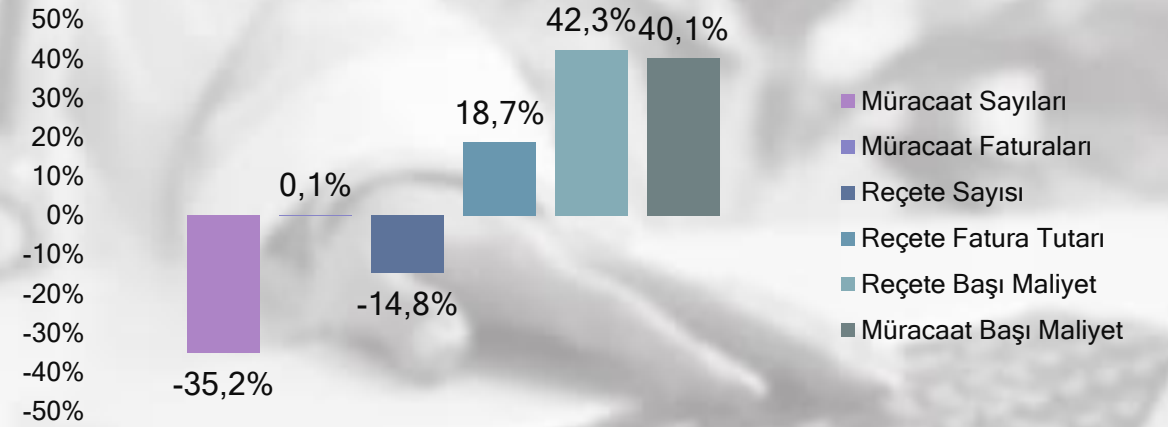
econix.net

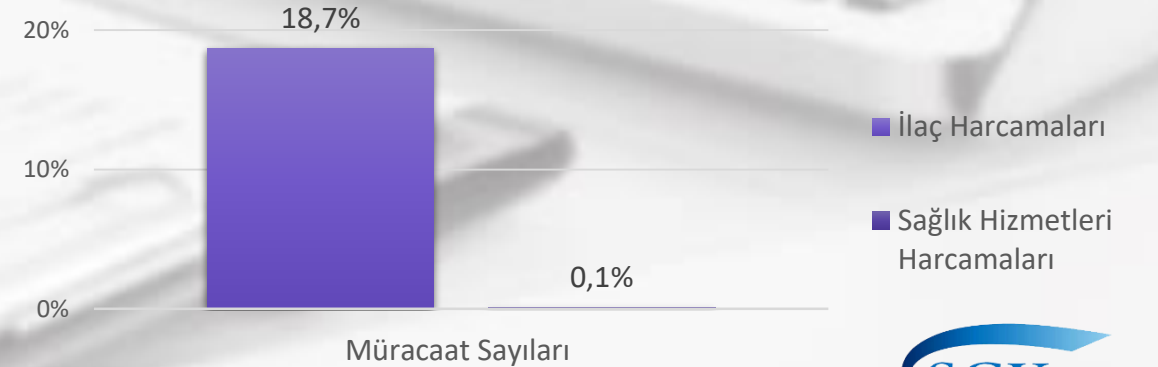
Ocak - Aralık 2020 verilerine göre reçete sayısı ve müracaat sayısında geçtiğimiz yıllara göre pandemi nedeniyle bir düşüş gözlenmiştir. 12 aylık veri üzerinden yapılan incelemede ilaç bütçesinin 2020 yılını 48.3 milyar TL, sağlık hizmetlerine ayrılan bütçenin de 52.4 milyar TL ile tamamlandığı söylenebilir.

Bir diğer ifade ile 2020 yılında ilaç harcamalarında bir önceki yıla göre %18.7'lik, sağlık hizmetleri harcamalarında %0.1'lik bir artış gözlenmiştir.

2019-2020 Müracaat & Reçete Sayı ve Fatura Değişimleri (%)

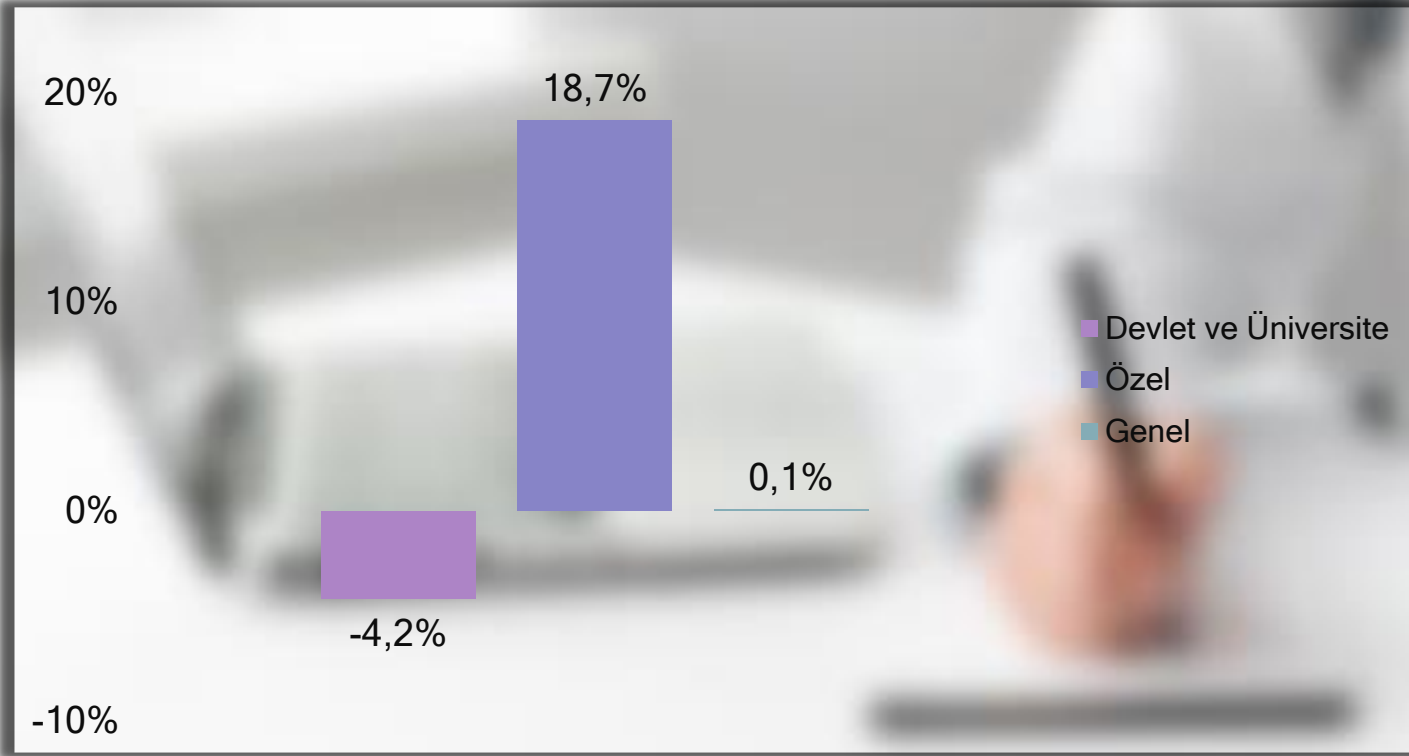

2019-2020 İlaç ve Sağlık Hizmetleri Harcamaları Değişimleri (%)

2019-2020 Sağlık Hizmetleri Harcamalarının Sektörel Değişimleri (%)

Sağlık hizmeti harcamalarındaki %0.1'lik artışın nedeni pandemi de hizmet veren üniversite ve devlet hastanelerinde yaşanan düşüşten kaynaklanmaktadır.

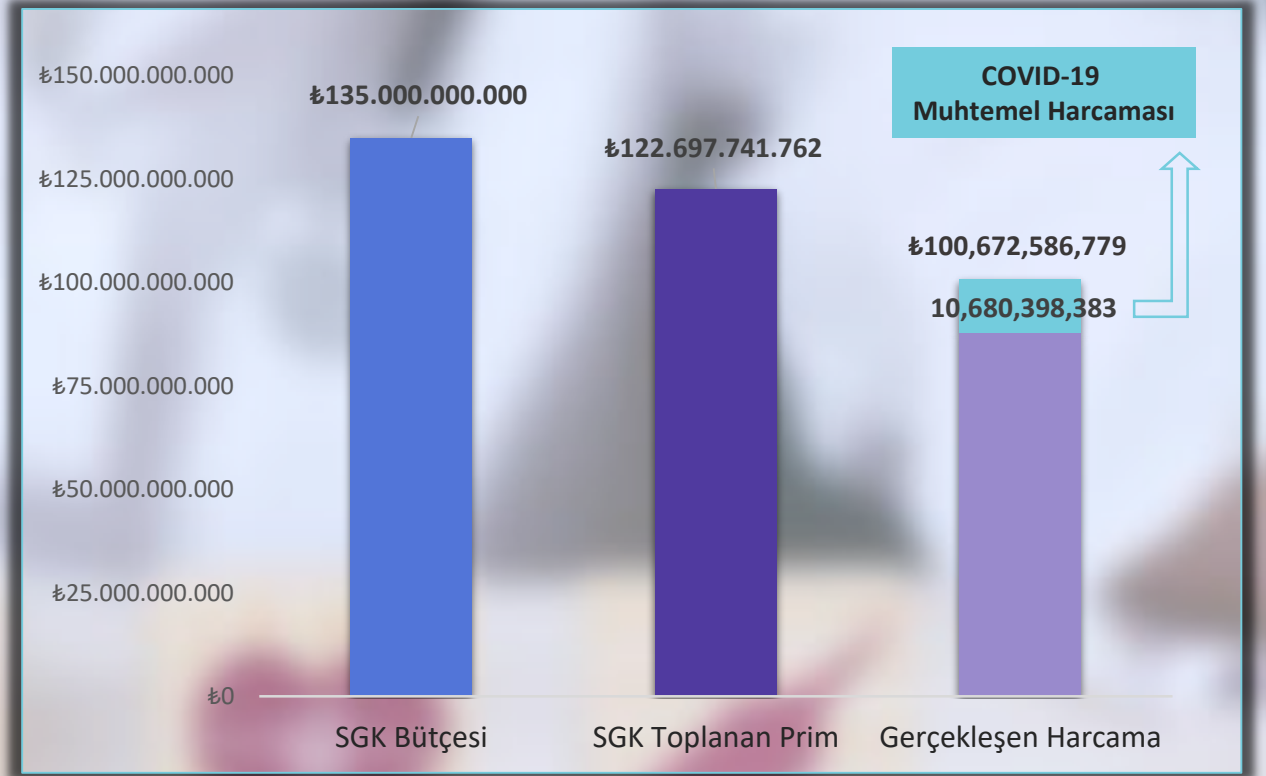
Üniversite ve Devlet hastanelerinde gerçekleşen harcama ortalama -%4.2 gerilerken, özel hastanelerde %18.7'lük bir artış gözlenmiştir.

SGK, 2020 yılı için ayrılan 48 milyar TL ilaç bütçesinden yaklaşık 285 milyon TL daha fazla harcama yaparken, sağlık hizmetlerine ayrılan 87 milyar TL bütçeden 34.6 milyar TL daha az harcama yaptığı gözlenmiştir. Toplamda da 100.3 milyar TL bir sağlık harcaması gerçekleşmiştir.

COVID-19 pandemisi için yaklaşık 10.6 milyar TL daha önceden tahmin edilmeyen ek sağlık harcaması yapılmış olabileceği modellenerek hesaplanmıştır.

Ancak COVID-19 için yapılan bu harcamaya rağmen SGK'ya 2020 yılı için ayrılan bütçenin 135 milyar TL, toplanan primin 122.7* milyar TL olduğu ve gerçekleşen harcamanın yaklaşık 100.3 milyar TL (Covid-19 için 10.6 milyar TL dahil) olduğu görülmektedir.

2020 yılında toplanan sağlık primlerinde bir azalma ve beklenmeyen COVID-19 harcamalarına rağmen hastane başvurularının düşmesi ile sağlık hizmetlerine ayrılan bütçeden daha az harcanması gibi nedenlerle SGK'nın sağlık için Genel Sağlık Sigortasına (GSS) ayrılan bütçede yaklaşık 22 milyar TL bütçe fazlası vermesi beklenebilir.

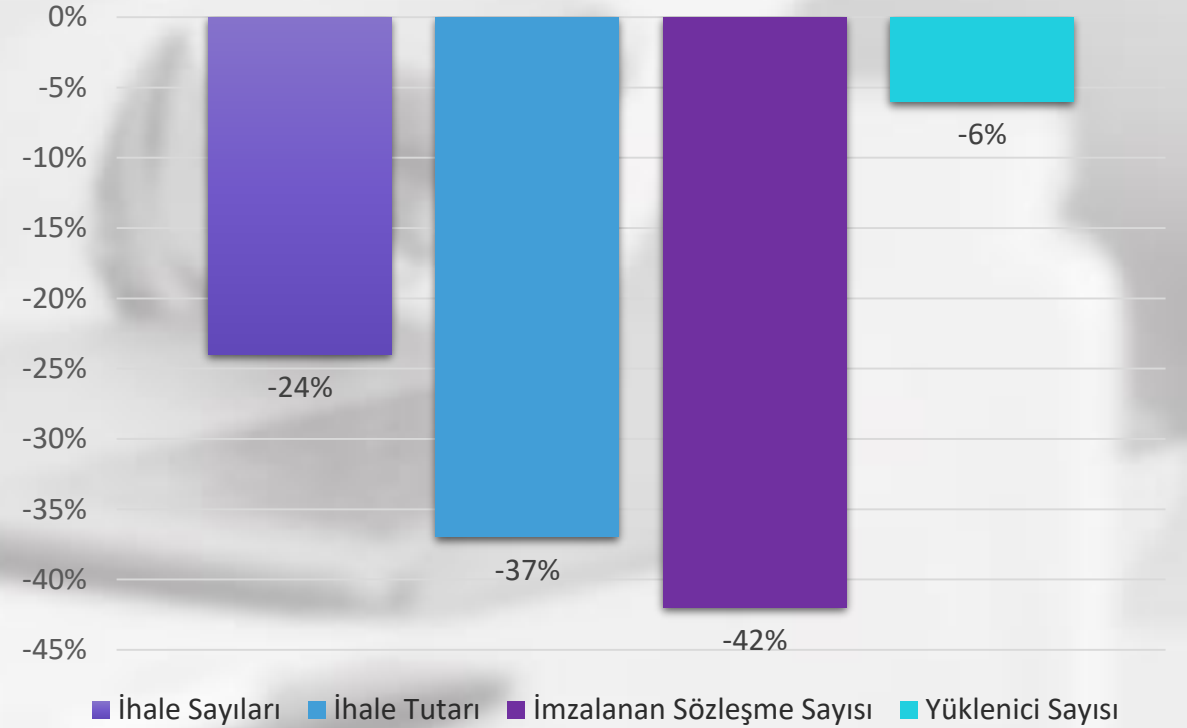
*SGK toplanan veri miktarı genel sağlık sigortası primleri üzerinden hesaplanmıştır. Son 5 yıllık SGK GSS primleri üzerinde CAGR yöntemi kullanılarak 2020 yılı Ekim-Aralık tahmini prim geliri hesaplanarak 2020 yılı önceki dönem toplanan primleri eklenmiştir.

Covid-19 pandemisinin sağlık ürünleri ihalelerine etkisi 2020 yılında çok belirgin bir şekilde ortaya çıkmıştır.

Atasever ve arkadaşları tarafından yapılan analize göre 2020 yılında sağlık sektöründe 2019 yılına göre; sonuçlanan ihale sayıları %24 civarında, ihale tutarları Türk Lirası olarak %37 civarında, imzalanan sözleşme sayısı %42 civarında ve yüklenici sayısı %6 civarında azalmıştır.

Covid-19 pandemisinin etkisi ile sağlık sektöründe 2020 yılında 2019 yılına göre; gerek ihale sayıları gerekse ihale tutarlarında önemli azalmalar yaşanmış, pazarlık usulü ile yapılan ihale tutarlarında artış, açık ihale tutarlarında ise azalış yaşanmıştır.

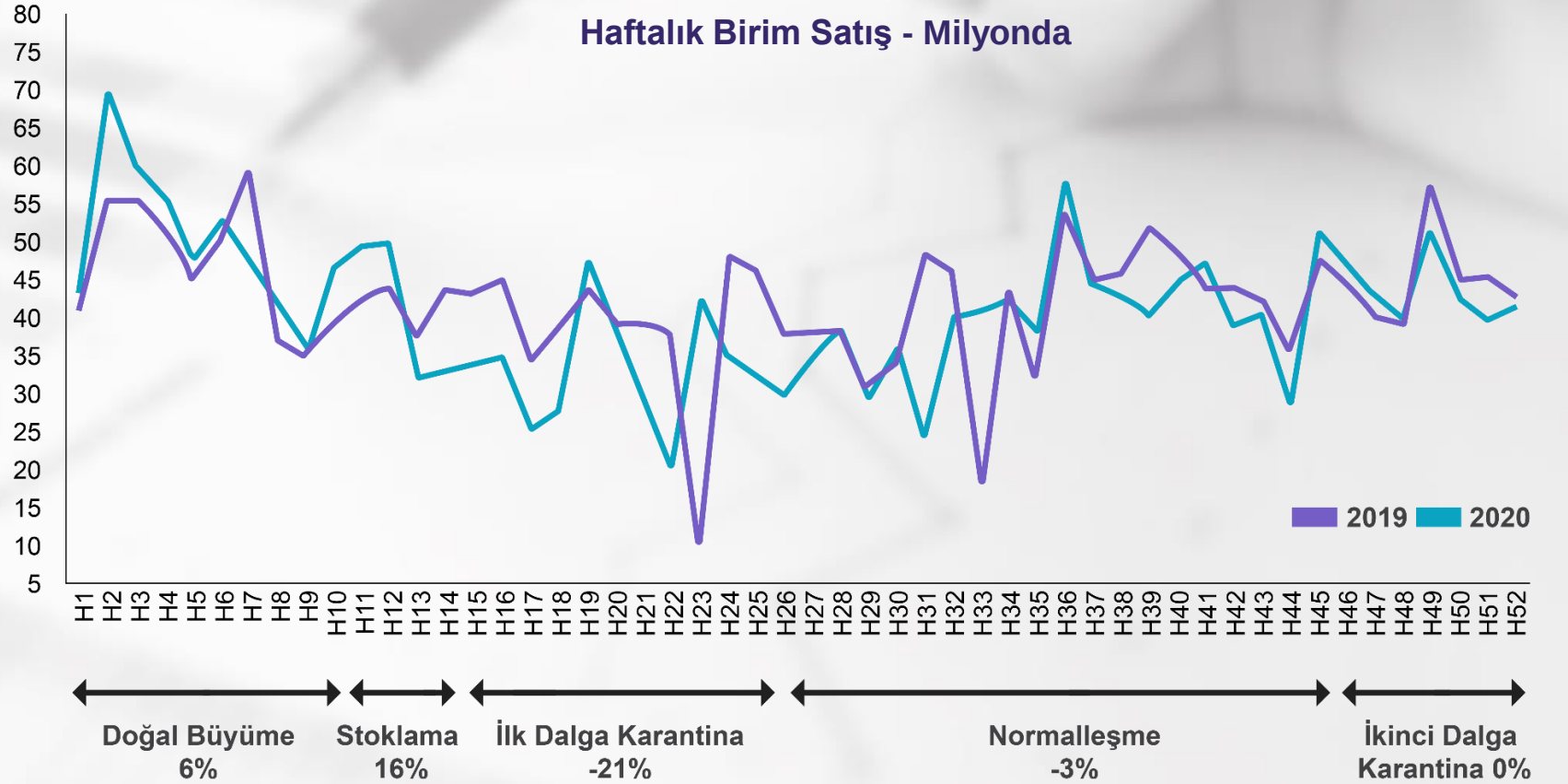
GELİŞİM GÖSTERGELERİ

econix.net

IQVIA tarafından yapılan analize göre 2020 yılında Türkiye'de ilaç tüketiminin genel olarak 2019 yılına göre daha az olduğu gözlenmiştir.

GELİŞİM GÖSTERGELERİ

İkinci Dalga Karantina -3,5%
2020 vs 2019 (Hastane) -16,5%

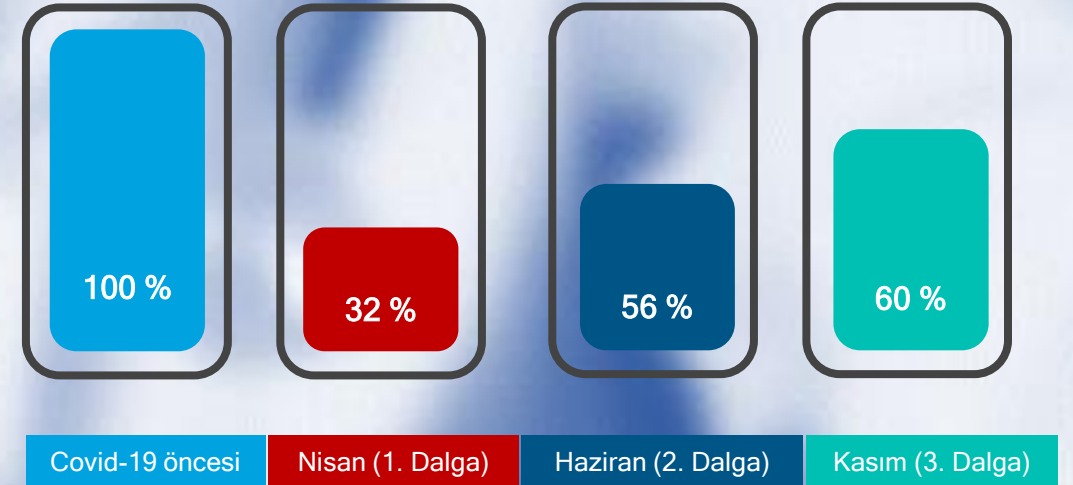
PAZAR DEĞİŞİMİ VE AYLIK HASTALIK YÜKÜ

econix.net

Pazar/Segment	2020 vs 2019 değişim
Toplam Pazar	-3.5%
Onkoloji	8.1%
Diyabet	17.5%
Antibakteriyel	-25.7%
Astım / KOAH	4.4%
Kardiyovasküler	12.9%

IQVIA analizine göre pandemi sonrası ilaç pazarında küçülme yaşanırken kronik hastalıklarla ilgili harcamalarda artış görülmüştür.

Antibakteriyel ilaç pazarında küçülme yaşanmıştır.

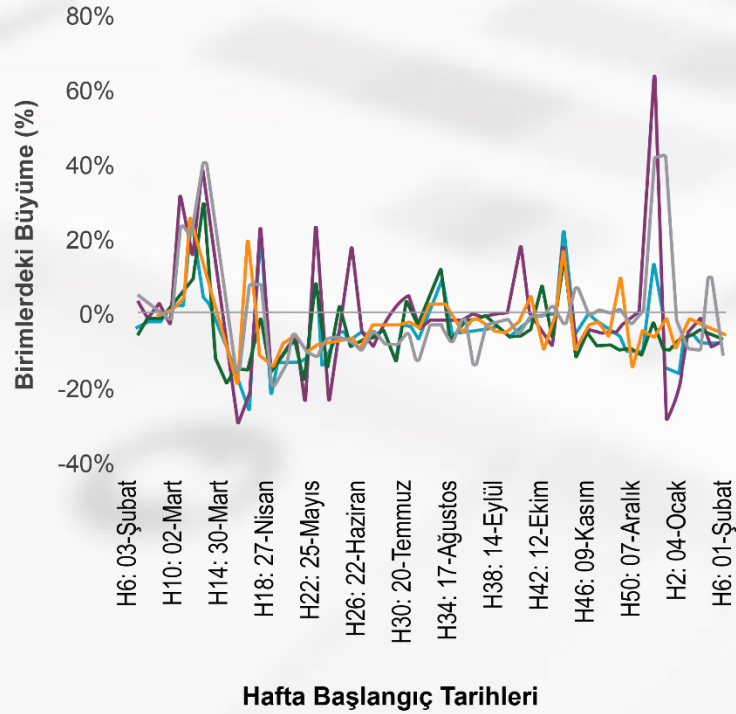

Akut ilaç ürünleri satışlarında pandeminin başlangıcı ile yaşanan düşüş toparlanırken hasta başvuru yoğunluğu hala pandemi başlangıcının çok gerisindedir.

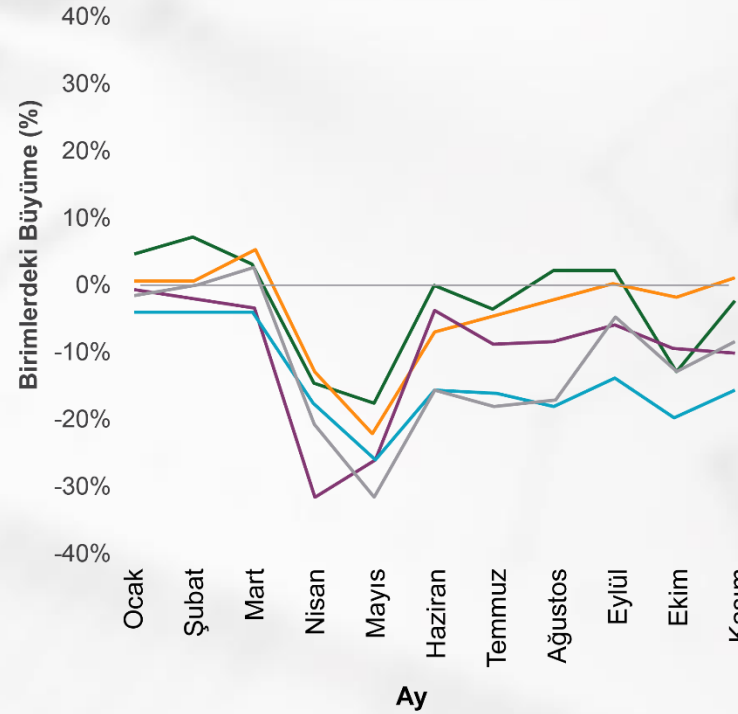
PERAKENDE, HASTANE VE TÜKETİCİ SAĞLIĞI PAZARLARINDAKİ BÜYÜME

IQVIA raporunda Türkiye’de yaşanan benzer tüketim düşmesi gibi hem Perakende hem de Tüketici Sağlığı pazarında, 2020 yılının son haftasında AB4 ve Birleşik Krallık’ta da düşüş gözlemlenmiştir.

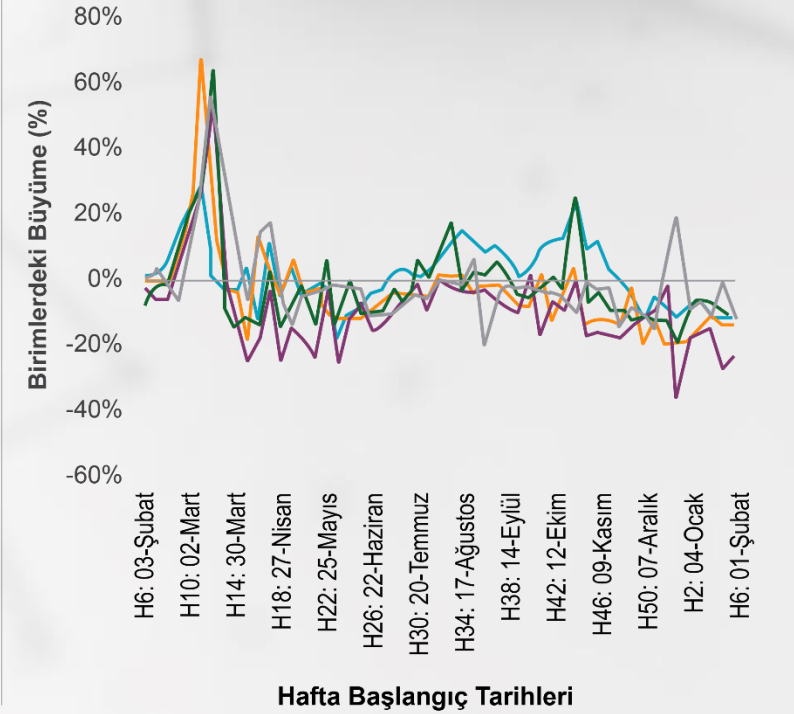
Perakende Pazar

Hastane Pazarı

Tüketici Sağlığı Pazarı

Birimlerdeki Büyüme Yüzdesi - Mevcut Yıl ile Önceki Yıl (aynı hafta/ay)

İtalya, Almanya, İspanya, Fransa, Birleşik Krallık

Türkiye Verileri ve Analizi

econix.net

COVID-19

TÜRKİYE GÜNLÜK YENİ VAKA VERİLERİ

econix.net

** 10 Aralık 2020 Tarihinde açıklanan toplam vaka artışı önceki döneme tahminleme yöntemi kullanılarak dağıtılmıştır.

1 Mart 2021 Tarihli Veridir.

<https://covid19.saglik.gov.tr>

COVID-19

TÜRKİYE TOPLAM VAKA VERİSİ

econix.net

** 10 Aralık 2020 Tarihinde açıklanan toplam vaka artışı önceki döneme tahminleme yöntemi kullanılarak dağıtılmıştır.

1 Mart 2021 Tarihli Veridir.

<https://covid19.saglik.gov.tr>

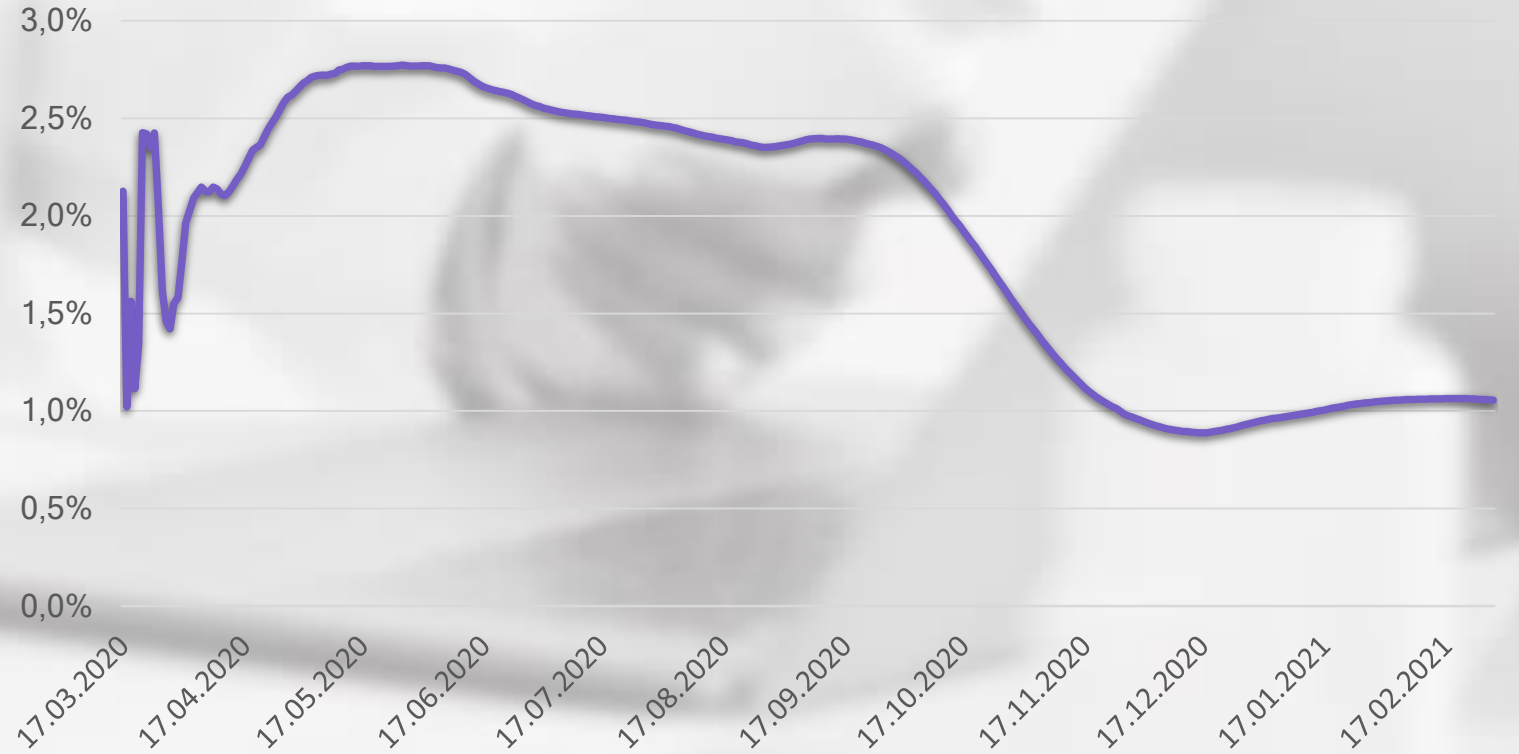
COVID-19

TÜRKİYE GÜNLÜK ÖLÜM VERİSİ

econix.net

Türkiye'de günlük ölüm oranları 2020 Mayıs ayında tavan yapmıştır. 2020 Ekim ayından itibaren düşüş göstermiştir.

Günlük ölüm oranlarının 2021 yılı itibariyle dengede gittiği görülse de belirli bir artış söz konusudur.

*** 10 Aralık 2020 Tarihinde açıklanan toplam vaka artışı önceki döneme tahminleme yöntemi kullanılarak dağıtılmıştır.*

1 Mart 2021 Tarihli Veridir.

<https://covid19.saglik.gov.tr>

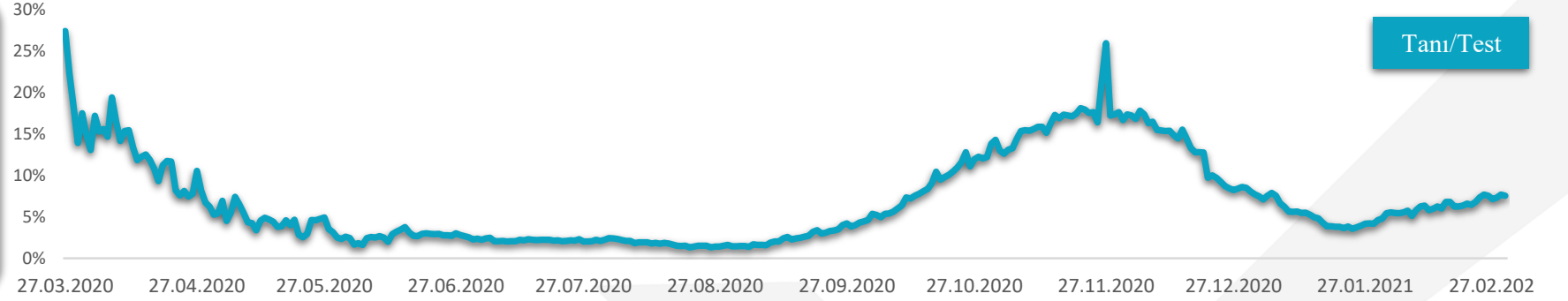

COVID-19

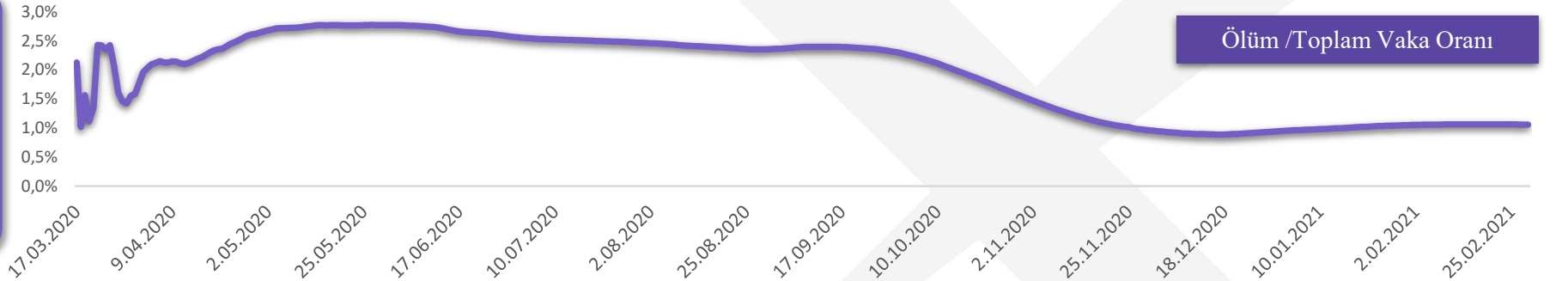
TÜRKİYE TANI/TEST VE ÖLÜM/TOPLAM VAKA ORANLARI

econix.net

Tanı/test oranı Ağustos-Kasım ayında yoğun bir şekilde artış gösterirken Aralık ayı sonrası düşüşe geçmiştir.

Ölüm/Vaka oranı Ağustos ortasından sonra düşüş eğilimi göstermiştir. Aralık ayının ortasından itibaren sabit şekilde devam etmektedir.

**** 10 Aralık 2020 Tarihinde açıklanan toplam vaka artışı önceki döneme tahminleme yöntemi kullanılarak dağıtılmıştır.**

1 Mart 2021 Tarihli Veridir.

<https://covid19.saglik.gov.tr>

COVID-19

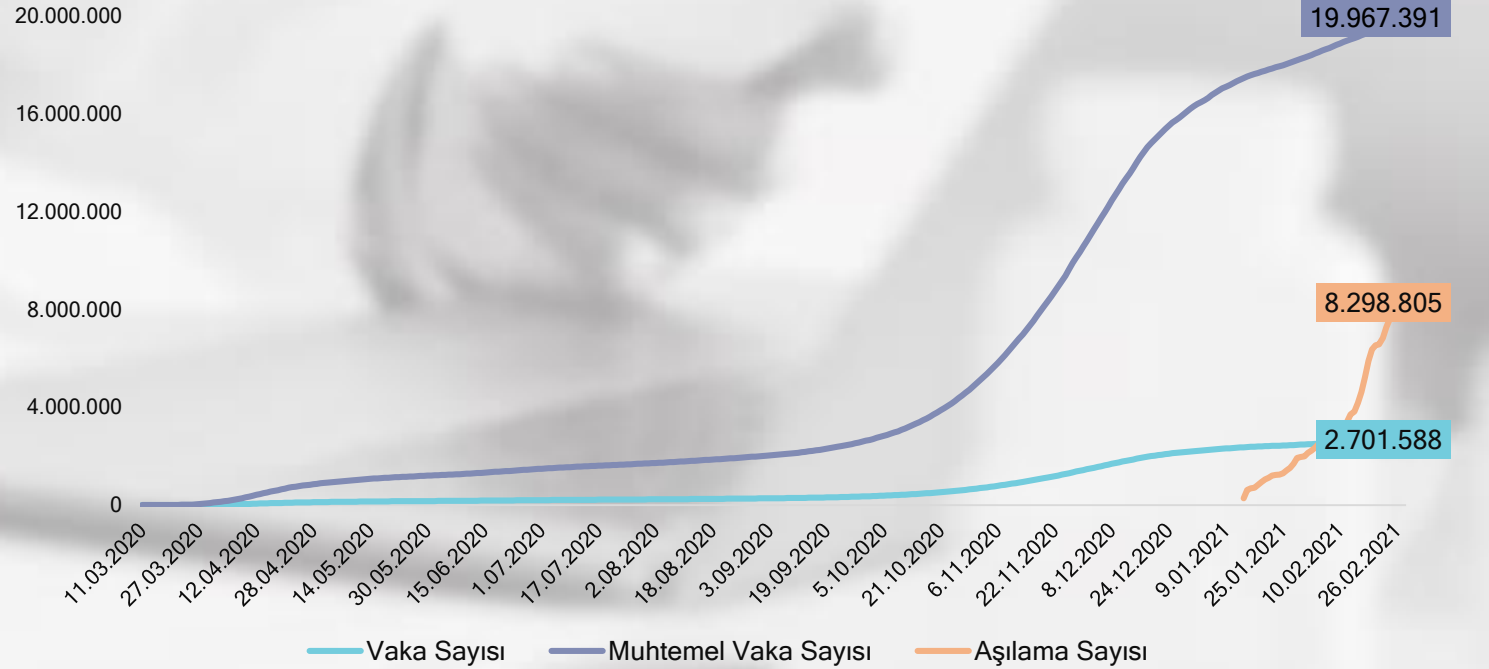
MUHTEMEL VAKA SAYISI

econix.net

Covid-19 muhtemel hasta sayısı TreeAge Pro 2020 Healthcare yazılımı ile karar ağacı modeli kullanılarak hesaplanmıştır. Resmi vaka sayısı, teşhis edilmeyen olası Covid-19 hastalarının %13.53'ü olarak hesaplanmıştır (Öztopçu ve ark., 2020).

Grafiğe göre 28 Şubat 2021 tarihinde resmi vaka sayısı 2.701.588 kişi, modelleme ile hesaplanan muhtemel vaka sayısı 19.967.391 ve aşılanan kişi sayısı 8.298.805'dir. Buna göre Türkiye nüfusunun hastalık geçirme ve aşılama ile %33.78'inin bağışıklık kazandığı söylenebilir.

*Öztopçu, S., Karahan, E. B., Ökçün, S., Kurnaz, M., Oğuzhan, G., Çalışkan, Z., & Koçkaya, G. (2020, December). A model for estimation of possible Covid-19 pateint numbers in Turkey. Value in Health Vol.23, pp. S544-S544. <https://covid19.saglik.gov.tr>

- T.C. Sağlık Bakanlığı, COVID-19 Türkiye Genel Durumu (<https://covid19.saglik.gov.tr/>), Mart 2021
- Google, COVID-19 Information & Resources (<https://www.google.com/covid19/>), Mart 2021
- Statista, (<https://www.statista.com/search/?q=covid&qKat=search>), Mart 2021
- Our World in Data, Coronavirus Disease (COVID-19) – Statistics and Research, (<https://ourworldindata.org/coronavirus>), Mart 2021
- SGK. Aylık İstatistik Bültenleri. (http://www.sgk.gov.tr/wps/portal/sgk/tr/kurumsal/istatistik/aylik_istatistik_bilgileri), Mart 2021
- ECONiX Araştırma, Türkiye COVID-19 Kaynaklı Muhtemel Vaka Sayıları ve Sağlık Hizmeti İhtiyaç Analizi, (<https://econalix.econix.net/publications/>),
- IQVIA. Navigating the impact of COVID-19 and Future Outlook for Turkey: An IQVIA perspective. March 2021.
- Atasever (2021). Covid-19'un Sağlık Sektörü İhalelerine Etkisi
- <https://cnbc.com/>, Mart 2021
- Coşkun (2020) - Covid-19 Maliyeti
- Tabak ve Malhan (2021) – Covid-19'un Türkiye Sağlık Ekonomisi Üzerindeki Yüğü
- Sağlık Bakanlığı. (2020). Covid-19 (SARS-CoV-2 Enfeksiyonu) Erişkin Hasta Tedavisi
- <https://data.worldbank.org/>, Mart 2021
- <https://statisticstimes.com/>, Mart 2021
- Öztöpcü, S., Karahan, E. B., Ökçün, S., Kurnaz, M., Oğuzhan, G., Çalıskan, Z., & Koçkaya, G. (2020, December). A model for estimation of possible Covid-19 pateint numbers in Turkey. In Value in Health Vol.23, pp. S544-S544.
- <https://bioprocessintl.com/>, Mart 2021
- <https://voanews.com/>, Mart 2021
- <https://forbes.com/>, Mart 2021
- <https://www.dw.com/>, Mart 2021

OFİS

ECONiX İstanbul

Etiler Mah. Taşlıçay Sk. No:5/2 Beşiktaş / İstanbul / Turkey

AR&GE

ECONiX Samsun

Ondokuz Mayıs University Atakum Yerleşkesi,
Teknopark No: 165 Atakum / Samsun / Turkey

hello@econix.net

www.econix.net

İletişim

econix.net

«In spite of many similarities between healthcare products and other goods in a free market economy, the healthcare market challenges the traditional economic paradigm. There are four features that clearly differentiate the healthcare market from other markets:

- ✓ The price is not determined by supply and demand
- ✓ Payers are committed to purchasing health for the society
- ✓ Health is specific to each individual
- ✓ Externality of health»

Toumi et al. Chapter I : Introduction to Market Access, Kockaya & Wertheimer, Pharmaceutical Market Access in Developed Markets, SEEd, Milano, 2017

ECONiX Yönetim Üçlüsünün Kitaplarına Bakmayı Unutmayın!!!

Keep Track, Keep Contact

hello@econix.net

“Depending on the needs for market access, it could be said that marketing means being in love with the products, but market access means the marriage.”

Kockaya et al. 2017

econix

your team in the kitchen

www.econix.net